МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0714 – ОАК
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код і назва освітньої програми)

В.О. Гальцев
(ініціали та прізвище)

Керівник: д.е.н., професор, завідувач кафедри ОАОА, Меліхова Т.О.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент: к.е.н., доцент, доцент кафедри ОАОА Подмешальська Ю.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

до захисту

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра Обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва)
Освітня програма Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
«___» _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Гальцев Владислав Олександрович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

керівник роботи Меліхова Т.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри ОАОА,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «27» лютого 2025 року № 318-с
2. Строк подання студентом роботи 12.12.2025
3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних вчених економістів, періодична література, інтернет-ресурси, дані обліку і звітності

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. Теоретичні основи обліку та аудиту розрахунків з постачальниками
2 Облік розрахунків з постачальниками та фінансовий аналіз ТОВ «Процес Інжиніринг»
3 Пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

4. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Концептуальні основи обліку зобов'язань за НП(С)БО 11 «Зобовя'язання». 2. Узагальнена схема за різними формами розрахунків. 3. Характерні особливості обліку розрахунків з постачальниками. 4. Послідовність проведення аудиту розрахунків з постачальниками. 5. Облік розрахунків за отримані матеріали/послуги (до та після оплати). 6. Аналіз платоспроможності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020-2024 роки. 7. Робочий

документ ПОС-1 Перевірка наявності та правильності заповнення довіреностей. 8. Аналітична відомість обліку договорів з постачальниками. 9. Аналітична відомість звірки взаєморозрахунків із постачальниками. 10. Робочий документ АУД–ПР–1.2 «Оцінка ризиків та системи внутрішнього контролю за розрахунками з постачальниками». 11. Робочий документ АУД–ПР–2.1 «Перевірка стану обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками». 12. Робочий документ АУД–ПР–3.1 «Звірка розрахунків з постачальниками (акти звіряння, первинні документи)»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Меліхова Т.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри ОАОА		
2	Меліхова Т.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри ОАОА		
3	Меліхова Т.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри ОАОА		

7. Дата видачі завдання 04.03.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	*Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень*	*Жовтень 2025*	
2	*Огляд літературних джерел, періодичних та наукових видань з теми дослідження*	*Жовтень 2025*	
3	*Робота над 1 розділом*	*Жовтень 2025*	
4	*Робота над 2 розділом*	*Жовтень 2025*	
5	*Робота над 3 розділом*	*Жовтень 2025*	
6	*Підготовка до публікації наукової статті та тез доповіді*	*Жовтень-листопад 2025*	
7	*Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій*	*Листопад 2025*	
8	*Попередній захист роботи*	*Грудень 2025*	
9	*Нормоконтроль*	*Грудень 2025*	
10	*Підготовка остаточного варіанту роботи, презентаційного матеріалу, доповіді*	*Грудень 2025*	
11	*Захист роботи*	*Грудень 2025*	

Студент _____ (підпис) В. О. Гальцев (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ (підпис) Т. О. Меліхова (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ (підпис) Ю. С. Синиця (ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Гальцев В. О. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування, науковий керівник Меліхова Т. О. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2025.

Досліджено теоретичні основи обліку та аудиту розрахунків з постачальниками. Показано облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг». Проведено фінансовий аналіз ТОВ «Процес Інжиніринг». Проведено аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг». Надано шляхи щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Ключові слова: ОБЛІК, АУДИТ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, УДОСКОНАЛЕННЯ, РОЗРАХУНКИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

ABSTRACT

Haltsev V. Improving Accounting and Auditing of Payments to Suppliers at Process Engineering LLC.

Qualification work for obtaining a higher education degree of master in the specialty 071 – Accounting and Taxation, scientific supervisor Melikhova T. Zaporizhzhia National University. Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu.M. Potebnya, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, 2025.

The theoretical foundations of accounting and auditing of payments to suppliers are investigated. Accounting for payments to suppliers at Process Engineering LLC is shown. A financial analysis of Process Engineering LLC was conducted. An audit of payments with suppliers at Process Engineering LLC was

conducted. Ways to improve the accounting and audit of payments with suppliers at Process Engineering LLC were provided.

Key words: ACCOUNTING, AUDIT, FINANCIAL ANALYSIS, IMPROVEMENT, PAYMENTS WITH SUPPLIERS

ЗМІСТ

ВСТУП 7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ 11
1.1 Законодавчо-нормативні джерела обліку розрахунків з постачальниками 11
1.2 Облік розрахунків з постачальниками 20
1.3 Аудит розрахунків з постачальниками 26
2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ПРОЦЕС ІНЖИНІРИНГ» 36
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Процес Інжиніринг» 36
2.2 Облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» 39
2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «Процес Інжиніринг» 45
3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ НА ТОВ «ПРОЦЕС ІНЖИНІРИНГ» 55
3.1 Аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» 55
3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» 65
3.3 Шляхи щодо удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» 68
ВИСНОВКИ 77
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 79
ДОДАТКИ 86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні умови господарювання, що характеризуються нестабільністю ринкового середовища, посиленням конкуренції та підвищенням вимог до прозорості фінансової звітності, зумовлюють необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку та аудиту розрахунків з постачальниками. Розрахунки з постачальниками займають значну частку у структурі поточних зобов'язань підприємства, впливають на його ліквідність, платоспроможність і фінансову стійкість. Від своєчасності та достовірності відображення цих операцій у бухгалтерському обліку залежить правильність формування показників фінансової звітності та прийняття управлінських рішень.

Проблемними питаннями обліку та аудиту розрахунків з постачальниками займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф. Ф., Давидов Г. М., Кулаковська Л. П., Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Піча Ю. В., Сахарцева І. І., Усач Б. Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку та аудиту зобов'язань. Проте саме питання обліку та аудиту розрахунків з постачальниками розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством» (державний реєстраційний номер: 0123U100372). Автором запропоновано удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Енергокомплект».

Мета та завдання роботи. Метою роботи є дослідження обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та їх удосконалення на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи обліку та аудиту розрахунків з постачальниками;
- показати облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»;
- провести фінансовий аналіз ТОВ «Процес Інжиніринг»;
- провести аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»;
- надати шляхи щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Предметом дослідження є існуючі підходи до ведення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, періодична література, інтернет-ресурси, а також дані обліку і звітності на ТОВ «Процес Інжиніринг».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в: удосконаленні обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» до найбільш важливих слід віднести:

- запропоновані аналітичні відомості дозволяють систематизувати чинні зобов'язання та забезпечує їх відповідність обліковій політиці підприємства. Відомість руху розрахунків формує коректне відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках, підсилюючи достовірність фінансової звітності. Регулярний контроль за розрахунками сприяє запобіганню простроченої заборгованості й формує дисципліну виконання договірних умов. Звірку взаєморозрахунків між контрагентами проходять з використанням сучасних інформаційних систем та технологій

обліку, що забезпечує узгодженість даних між підприємством і постачальниками, мінімізуючи ризики помилок та непорозумінь;

- запропонований тест, план, програма робочі документи складають комплексну методику проведення перевірки. План аудиту забезпечує послідовність та розподіл аудиторських процедур, а програма аудиту конкретизує перелік необхідні дії, джерела доказів та робочі документи. Робочі документи сприяють об'єктивній оцінці достовірності зобов'язань, повноти документального оформлення, реальності кредиторської заборгованості та правильності бухгалтерських проведень. Це формує методичну базу для підвищення якості проведення аудиту за допомогою сучасних інформаційних систем та технологій аудиту для посилення фінансової дисципліни підприємства та підвищення ефективності діяльності.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості впровадження практичних рекомендацій у діяльність ТОВ «Процес Інжиніринг», що дозволить підвищити ефективність роботи підприємства (довідка про впровадження № ___ від _____).

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний метод (метод порівняння, метод групування абсолютних, середніх, відносних величин) та балансовий метод (метод деталізації, графічний метод).

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на конференції:

Гальцев В. О., Меліхова Т. О. Облік та аудит розрахунків з постачальниками в умовах цифровізації. *Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС* : матеріали VII всеук. наук.- практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фах-ів. Київ : КНЕУ, 2025. С. 175-177.

Основні пропозиції автора щодо обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» знайшли відображення у статті:

Гальцев В. О., Меліхова Т. О., Меліхов Є. В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на основі сучасних інформаційних систем і технологій. *Ефективна економіка*. 2026. № 1 (подано до друку).

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на ___ сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі __ рисунки та ___ таблиць. Список використаних джерел складається із __ найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

1.1 Законодавчо-нормативні джерела обліку розрахунків з постачальниками

Законодавчо-нормативні джерела відіграють фундаментальну роль у формуванні, організації та регулюванні системи бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. Їх значущість зумовлена тим, що вони забезпечують методологічну цілісність, правову визначеність та інформаційну достовірність облікових процесів, що, у свою чергу, є необхідною умовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення фінансової стабільності суб’єктів господарювання.

Законодавчі та нормативні акти створюють уніфіковану методологічну основу для ведення обліку зобов’язань перед постачальниками, визначаючи принципи їх визнання, оцінки та відображення у фінансовій звітності. Завдяки цьому забезпечується порівнянність облікової інформації між різними підприємствами та узгодженість облікових процедур у часовому вимірі [22].

Нормативно-правове регулювання сприяє підвищенню рівня достовірності бухгалтерських даних. Чітко встановлені вимоги до первинних документів, порядку оформлення господарських операцій та критеріїв відображення заборгованості мінімізують ризики викривлення фінансової інформації та дозволяють забезпечити об’єктивність оцінки фінансового стану підприємства [55].

Законодавча база відіграє ключову роль у забезпеченні правової безпеки учасників господарських відносин. Регламентація договірних зобов’язань, визначення строків виконання, прав та обов’язків сторін, а також відповідальності за порушення умов договорів формує стабільне правове середовище, необхідне для прогнозованого та впорядкованого ведення господарської діяльності [38].

Нормативні акти слугують інструментом мінімізації податкових і

фінансових ризиків. Оскільки розрахунки з постачальниками безпосередньо пов'язані з обліком витрат, податковим кредитом та визнанням доходів і зобов'язань, дотримання вимог податкового та бухгалтерського законодавства є передумовою формування коректної фінансової звітності та забезпечення належного податкового комплаєнсу [42].

Таким чином, законодавчо-нормативна база виступає комплексним механізмом регулювання та підтримки системи обліку розрахунків з постачальниками. Її роль полягає не лише у встановленні правил документування та відображення господарських операцій, а й у формуванні умов для підвищення прозорості, достовірності та ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства [57]. Законодавчі та нормативні акти, які регулюють облік зобов'язань наведено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Законодавчі та нормативні акти, які регулюють облік зобов'язань

Назва нормативного акта	Характеристика
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», наказ Мінфіну №73 від 07.02.2013 р. [10]	Визначає склад, принципи підготовки та подання фінансової звітності, її елементи, якісні характеристики, форми та вимоги до розкриття інформації. Є базовим стандартом для складання фінансової звітності підприємств
НП(С)БО 11 «Зобов'язання», наказ Мінфіну №20 від 31.01.2000 р.[11]	Регулює порядок визнання, класифікації, оцінки та розкриття зобов'язань у бухгалтерському обліку; визначає критерії формування забезпечень та облікове відображення поточних і довгострокових зобов'язань
Податковий кодекс України (далі – ПКУ), Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [15]	Основний закон у сфері оподаткування. Регламентує порядок визначення податкових зобов'язань, облік податків, вимоги до первинних документів, строки та правила визнання витрат і доходів для податкових цілей, а також проведення податкових перевірок
Інструкція №291 «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку», наказ Мінфіну №291 від 30.11.1999 р. [14]	Встановлює правила використання Плану рахунків, порядок відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку, їх призначення та кореспонденцію, у тому числі для обліку зобов'язань і розрахунків з постачальниками
Інструкція з інвентаризації №879 «Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань», наказ Мінфіну №879 від 02.09.2014 р.[3]	Регламентує порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань, створення інвентаризаційних комісій, оформлення інвентаризаційних описів, актів, звірок, а також порядок документального підтвердження кредиторської і дебіторської заборгованості

Джерело: згруповано автором

НП(С)БО 11 «Зобов’язання» визначає методологічні засади формування інформації про зобов’язання підприємства, включно з короткостроковими кредиторськими заборгованостями, що виникають у процесі здійснення операцій зі спеціальними контрагентами – постачальниками та підрядниками. У контексті розрахунків з постачальниками стандарт формує нормативно-правову основу для визнання, оцінки, класифікації та відображення кредиторської заборгованості у фінансовій звітності [11].

Зобов’язання визначаються як заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої призведе до вибуття ресурсів, які втілюють економічні вигоди. Розрахунки з постачальниками є найбільш поширеною формою поточних зобов’язань, що виникають у результаті придбання матеріалів, товарів, робіт і послуг [57].

Стандарт відносить такі зобов’язання до поточних, оскільки вони підлягають погашенню в межах операційного циклу підприємства або протягом одного року з дати балансу [56].

НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» визначає, що зобов’язання визнається у бухгалтерському обліку, якщо:

1. підприємство має теперішній обов’язок**,** що виник внаслідок минулих подій;

2. існує ймовірність вибуття ресурсів для його погашення;

3. оцінка зобов’язання може бути достовірно визначена [44].

У розрахунках із постачальниками момент визнання зобов’язання настає не під час оплати, а в момент отримання активів або послуг**,** що забезпечує дотримання принципу нарахування та відповідності доходів і витрат [34].

Зобов’язання за розрахунками з постачальниками первісно оцінюються за сумою погашення, тобто сумою, яку підприємство очікує сплатити для погашення заборгованості [42].

Сума погашення включає:

- ціну договору;

- податки та збори, що не відшкодовуються;

- митні платежі (у разі імпорту);

- інші витрати, безпосередньо пов’язані з придбанням запасів або послуг [44].

У разі розрахунків в іноземній валюті облік здійснюється з урахуванням вимог НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [55].

Поточні зобов’язання перед постачальниками не дисконтуються, оскільки їх строк погашення короткостроковий. Подальша оцінка таких зобов’язань здійснюється за балансовою вартістю – сумою погашення з урахуванням можливих уточнень, наприклад:

- зміна договірної вартості постачання;

- списання «кредиторської заборгованості минулих років» після закінчення строку позовної давності;

- визнання штрафів, пені або компенсацій;

- коригування валютної заборгованості за курсом НБУ на дату балансу або на дату розрахунку [22].

НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» [11] тісно взаємодіє з НП(С)БО 9 «Запаси» [13], адже формування зобов’язань перед постачальниками безпосередньо пов’язане з оприбуткуванням запасів.

Основні точки перетину:

- момент визнання запасів = момент визнання кредиторської заборгованості;

- первісна вартість запасів формується одночасно з виникненням зобов’язання;

- коригування вартості запасів (повернення, дооцінка, уцінка) тягне за собою коригування зобов’язань;

- у разі повернення товарів постачальнику кореспонденції: Дт 631 Кт 20 (22, 28) та коригування податкового кредиту [23].

Таким чином, облік розрахунків із постачальниками є невід'ємним елементом формування інформації про запаси.

НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» визначає, що зобов’язання за постачальниками відображаються у [24]:

1. Балансі (Форма №1) як поточні зобов’язання, а саме кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги;

2. Примітках до фінансової звітності розкривається:

- структура заборгованості;
- її рух;
- інформація щодо пов’язаних сторін;
- інформація про сумнівну та безнадійну кредиторську заборгованість.

Розрахунки з постачальниками відповідно до НП(С)БО 11 підлягають регулярному контролю, оскільки вони:

- впливають на ліквідність підприємства;
- пов’язані з матеріальними потоками;
- впливають на правильність визначення фінансового результату;
- мають податкові наслідки (ПДВ-кредит);
- є суттєвими у структурі поточних зобов’язань.

НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» у забезпеченні достовірності обліку розрахунків із постачальниками забезпечує:

- дотримання принципу нарахування та відповідності;
- уніфіковану методику оцінки зобов’язань;
- уникнення необґрунтованого завищення/заниження собівартості запасів;
- правильне формування податкового кредиту;
- підвищення рівня прозорості та порівнянності фінансової звітності.

Концептуальні основи обліку зобов'язань, визначені в НП(С)БО 11 «Зобов'язання», формують системну методологічну базу для відображення фінансових зобов'язань підприємства у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, що наведено у таблиці 1.2 [52].

Таблиця 1.2 – Концептуальні основи обліку зобов’язань за НП(С)БО 11 «Зобов’язання»

Елемент	Зміст відповідно до НП(С)БО 11
Поняття «зобов’язання»	Зобов’язання – це заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і призведе до зменшення ресурсів підприємства в майбутньому.
Критерії визнання	Зобов’язання визнається, якщо: 1) існує ймовірність погашення шляхом вибуття ресурсів; 2) оцінка зобов’язання може бути достовірно визначена.
Класифікація зобов’язань	1) Довгострокові – строк погашення більше 12 місяців; 2) Поточні (короткострокові) – строк погашення до 12 місяців або операційного циклу; 3) Забезпечення – зобов’язання з невизначеними сумою або строком погашення.
Оцінка первісна	Зобов’язання первісно оцінюють за первісною вартістю, тобто фактичною сумою отриманих ресурсів або справедливою вартістю компенсації.
Подальша оцінка	Подальше визнання здійснюється за балансовою вартістю, з урахуванням нарахованих відсотків, курсових різниць, змін оцінок (для забезпечень).
Дисконтування	Довгострокові зобов’язання, за якими нараховуються відсотки, можуть оцінюватися з дисконтом – за теперішньою вартістю майбутніх платежів.
Визнання забезпечень	Забезпечення створюються, якщо: 1) існує теперішнє зобов’язання; 2) ймовірне вибуття ресурсів; 3) сума може бути обґрунтовано оцінена.
Розкриття у фінзвітності	Підприємство повинно розкривати: склад і структуру зобов’язань; суму та характер забезпечень; строки погашення; умови кредитів; непередбачені зобов’язання.
Припинення визнання	Зобов’язання припиняється, якщо воно погашене, анульоване або закінчився строк позовної давності.

Джерело: згруповано автором

Таким чином, НП(С)БО 11 «Зобов'язання» встановлює комплексну систему, що охоплює життєвий цикл зобов'язання від моменту його виникнення та визнання до припинення. Застосування концептуальних основ забезпечує не тільки технічну коректність обліку, але й формування в звітності прозорої, повної та порівняної інформації про кредиторську заборгованість, що є важливим для оцінки його платоспроможності та фінансової стійкості.

Кредиторська заборгованість перед постачальниками є ключовим елементом поточних зобов'язань будь-якого підприємства, і її облік регулюється як національними, так і міжнародними стандартами.

Порівняльний аналіз вимог НП(С)БО 11 «Зобов'язання» та відповідних положень Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) дозволяє виявити ступінь гармонізації українського та міжнародного обліку, а також ідентифікувати принципові відмінності в підходах до визнання, оцінки та розкриття інформації про зобов'язання. Порівняльна характеристика вимог НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» [11] та МСБО [5] щодо кредиторської заборгованості перед постачальниками наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Порівняльна характеристика вимог НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» та МСБО щодо кредиторської заборгованості

Критерій	НП(С)БО 11 «Зобов’язання»	Міжнародні стандарти (МСФЗ / IFRS)
Визначення зобов’язання	Заборгованість підприємства, погашення якої призведе до вибуття ресурсів, що містять економічні вигоди	Поточні зобов’язання визначаються як зобов’язання, що підлягають оплаті протягом операційного циклу або 12 місяців (IAS 1)
Регулювання розрахунків із постачальниками	Зобов’язання відображаються на рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	IFRS не містить окремих рахунків, але встановлює принципи визнання Trade Payables згідно з IFRS 9 та IAS 1
Момент визнання зобов’язання	На дату отримання товарів, робіт або послуг	Визнання відбувається при переході контролю над ресурсами (IFRS 9 + IFRS 15)
Принцип оцінки первісної заборгованості	За сумою погашення (номінальна вартість за договором)	За справедливою вартістю (initial fair value), якщо договір передбачає відстрочку/фінансовий компонент
Подальша оцінка зобов’язань	Без дисконтування (для короткострокових зобов’язань)	Вимагається дисконтування, якщо є суттєва відстрочка платежу (IFRS 9)
Валютні зобов’язання	Перерахунок за курсом НБУ на дату балансу (НП(С)БО 21)	Перерахунок відповідно до IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates»
Розкриття інформації у звітності	Обмежене: структура поточних зобов’язань, сума кредиторської заборгованості, строки погашення	Розширене розкриття: ризики, фінансові інструменти, аналіз строків погашення, політика управління ліквідністю (IFRS 7)
Повернення постачальнику	Коригуються рахунки обліку запасів і кредиторської заборгованості	Визнається як коригування зобов’язання і запасів у межах IFRS 15 або IAS 2
Штрафи, пені, неустойки	Включаються до складу інших операційних витрат	Відносяться до витрат звітного періоду відповідно до IFRS 9 або IFRS 15, залежно від природи
Безнадійна кредиторська заборгованість	Списується на інші операційні доходи після закінчення строку позовної давності	Списується у період, коли зобов’язання припинене юридично або фактично (IFRS 9)

Джерело: згруповано автором

Проведене порівняння вимог щодо обліку кредиторської заборгованості перед постачальниками за НП(С)БО 11 та МСФЗ свідчить про значну концептуальну схожість у базових принципах визнання та первинного оцінювання зобов'язань. Однак ключові відмінності мають суттєве значення для формування фінансової звітності.

Підхід до оцінки відповідно до:

1. НП(С)БО 11 «Зобовя’язання»:

- використовує оцінку за сумою погашення;
- не передбачає дисконтування короткострокових зобов’язань.

2. Міжнародні стандарти фінансової звітноті (IFRS):

- первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю;
- якщо є відстрочка платежу, зобов’язання класифікується як фінансовий інструмент (IFRS 9) з обов’язковим дисконтуванням [60].

Підходи до розкриття інформації у:

1. НП(С)БО «Зобовя’язання» розкриття більш стислий і формалізований.

2. МСФЗ вимагає набагато ширшого розкриття:

- ризики ліквідності;
- аналіз строків погашення;
- інформація про фінансові інструменти;
- політика управління кредиторською заборгованістю [49].

НП(С)БО 11 «Зобовя’язання» пов'язує визнання зобов’язань із надходженням товарів. МСФЗ – з моментом переходу контролю (IFRS 15), що може відрізнятись [11].

Регулювання сумнівної та простроченої заборгованості:

- НП(С)БО визнає дохід від списання простроченої кредиторської заборгованості після закінчення строку позовної давності.
- МСФЗ (IFRS) визнає дохід у момент юридичного припинення зобов’язання незалежно від строку позовної давності [28].

Отже, розрахунки з постачальниками у межах НП(С)БО 11 та міжнародних стандартів мають спільну природу, проте різні підходи до оцінки, визнання та розкриття інформації. МСФЗ базуються на принципах справедливої вартості, управління ризиками та економічної сутності операцій, тоді як національні стандарти орієнтуються на більш прості та формальні правила.

Ці відмінності впливають на показники фінансової звітності, ліквідність, структуру зобов'язань та оцінку фінансових ризиків, що слід враховувати підприємствам, які переходять на МСФЗ та здійснюють зовнішньоекономічну діяльність [26].

Підходи до визначення поняття «постачальники» українських та зарубіжних учених наведено у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Підходи до визначення поняття «постачальники» українських та зарубіжних учених

Автор	Визначення «постачальники»
О. В. Олійник	Постачальники – юридичні або фізичні особи, що забезпечують підприємство товарами, матеріалами чи послугами на договірній основі, формуючи кредиторську заборгованість.
Ф. Ф. Бутинець	Постачальники – контрагенти, які здійснюють поставки ресурсів або послуг, і розрахунки з якими відображаються у складі поточних зобов'язань підприємства.
С. Ф. Голов	Постачальники – суб'єкти господарювання, що забезпечують підприємство матеріальними ресурсами, товарами чи послугами, а взаємовідносини з ними регулюються договірним правом та формують кредиторську заборгованість.
Ч. Хорнгрен	Suppliers – зовнішні сторони, які надають компанії ресурси та створюють зобов'язання у вигляді accounts payable (кредиторської заборгованості).
Дж. Р. Вейгандт	Supplier – особа або компанія, що постачає товари чи послуги покупцю та формує у нього фінансове зобов'язання, визначене умовами оплати.
Р. Друрі	Постачальники – ключові учасники виробничо-логістичного ланцюга, які забезпечують надходження ресурсів і є важливими об'єктами фінансового та управлінського обліку.

Джерело: [23; 40]

Таким чином, законодавчо-нормативна база формує цілісну основу для

обліку розрахунків з постачальниками. НП(С)БО 11 «Зобов'язання» визначає ключові концепції від критеріїв визнання зобов'язань до правил їх оцінки та розкриття. Порівняльний аналіз з МСФЗ виявляє високу ступінь гармонізації в базових принципах, але також і суттєві відмінності, зокрема в підході до дисконтування та глибині розкриття інформації. Це підкреслює більш формалізований характер національних стандартів на відміну від орієнтації МСФЗ на економічну сутність та оцінку вартості грошей у часі. Узагальнення наукових підходів до трактування поняття «постачальники» підтверджує єдність його сприйняття як ключового контрагента, з яким виникає поточне фінансове зобов'язання.

1.2 Облік розрахунків з постачальниками

Своєчасне та достовірне відображення розрахунків з постачальниками є ключовою умовою ефективного управління кредиторською заборгованістю, підтримання платоспроможності підприємства та формування якісної фінансової звітності. У сучасних умовах стрімкого розвитку FinTech-рішень у фінансовій сфері потреба в удосконаленні веденні обліку та проведенні аудиту операцій із постачальниками набуває особливої значущості.

Цифровізація бізнес-процесів, впровадження електронного документообігу, хмарних ERP-систем, автоматизованих платформ контролю розрахунків, а також використання FinTech-інструментів у платіжних операціях підвищують вимоги до точності, швидкості та прозорості облікових процедур. Це зумовлює необхідність адаптації методики обліку й аудиту розрахунків з постачальниками до сучасних цифрових технологій з метою підвищення ефективності роботи підприємства [26].

Облік розрахунків з постачальниками ведеться відповідно до НП(С)БО 11 «Зобов’язання» [11] на підставі таких первинних документів: договір із постачальником; рахунок-фактура, видаткова накладна, товарно-транспортна накладна; акт приймання-передачі товарів (робіт, послуг); податкова

накладна; платіжна інструкція; банківська виписка; акт звірки взаєморозрахунків із контрагентами [35].

Для обліку розрахунків із постачальниками використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», який належить до пасивних. За кредитом рахунку 63 відображається виникнення заборгованості (отримання товарів, робіт, послуг), а за дебетом – її погашення (оплата постачальнику) [40].

Типова кореспонденція рахунків з постачальниками наведено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Типова кореспонденція рахунків з постачальниками

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Надходження матеріалів від постачальника	201	631
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
3	Сплачено постачальнику з поточного рахунку	631	311
4	Виявлено кредиторську заборгованість, термін якої минув	631	717
5	Проведено взаємозалік з постачальником	631	361

Джерело: згруповано автором

Облік розрахунків з постачальниками при попередній оплаті (аванс) наведено у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Облік розрахунків з постаальниками при попередній оплаті (аванс)

Зміст операції	Дебет	Кредит
Перераховано аванс постачальнику	371 «Розрахунки за авансами виданими»	311 «Поточні рахунки»
Отримано податкову накладну на аванс (ПДВ-кредит)	641 «Розрахунки за податками»	644 «Податковий кредит»
Оприбутковано отримані запаси після авансу	20 »Виробничі запаси», 22 »Малоцінні та швидкозношувані предмети», 28 »Товари»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
Зарахування авансу в рахунок постачання	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
Відображення податкового кредиту після отримання товарів	644 «Податковий кредит»	641 «Розрахунки за податками»

Джерело: згруповано автором

Облік розрахунків з постачальниками при наступній оплаті (оплата після отримання товарів) наведено у таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Облік розрахунків з постачальниками при наступній оплаті (оплата після отримання товарів)

Зміст операції	Дебет	Кредит
Оприбутковано запаси (за первісною вартістю)	20 »Виробничі запаси», 22 »Малоцінні та швидкозношувані предмети», 28 »Товари»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
Визнано податковий кредит (отримано ПН)	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
Оплачено постачальнику після отримання товарів	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки в банку в національній валюті»
Курсові різниці при розрахунках у валюті (позитивні)	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
Курсові різниці (негативні)	945 «Витрати від операційної курсової різниці»	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»

Джерело: згруповано автором

Розрахунки з постачальниками при пред’явленні претензії виникають у разі:

- неякісних товарів,
- недостачі,
- порушення умов договору.

Облік розрахунків з постачальниками при пред’явленні претензії наведено у таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Облік розрахунків з постачальниками при пред’явленні претензії

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
Виявлено недостачу/брак при прийманні товарів	374 «Розрахунки за претензіями»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»

Продовження таблиці 1.8

1	2	3
Визнання штрафів, пені постачальником	374 «Витрати від операційної курсової різниці»	715 «Одержані штрафи, пені, неустойки»
Отримано компенсацію від постачальника	311 «Поточні рахунки в банку в національній валюті»	374 «Розрахунки за претензіями»
Якщо постачальник відмовився задовольнити претензію (списання безнадійної претензії)	944 «Сумнівні та безнадійні борги»	374 «Витрати від операційної курсової різниці»

Джерело: згруповано автором

Вексель може бути виданий як форма забезпечення платежу.

Облік розрахунків з постачальниками за допомогою векселя наведено у таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Облік розрахунків з постачальниками за допомогою векселя

Зміст операції	Дебет	Кредит
Оприбутковано запаси (постачання з відстрочкою платежу)	20 »Виробничі запаси», 22 »Малоцінні та швидкозношувані предмети», 28 »Товари»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
Видано вексель постачальнику	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	341 «Короткострокові векселі видані»
Нараховано відсотки за відстрочкою (якщо передбачено)	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
Погашено вексель грошима	341 «Короткострокові векселі, одержані в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в банку в національній валюті»
Сплачено відсотки за векселем	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	311 «Поточні рахунки в банку в національній валюті»

Джерело: згруповано автором

В умовах сучасного бізнес-середовища розрахунки з постачальниками характеризуються значною різноманітністю форм та механізмів, які визначаються специфікою господарських операцій, умовами договорів та фінансовими можливостями сторін. Оперативне та правильне документальне

оформлення цих операцій є критично важливим для достовірного відображення кредиторської заборгованості в обліку. З метою систематизації та наочного представлення різних шляхів виникнення та погашення зобов'язань перед постачальниками. Узагальнена схема за різними формами розрахунків наведена на рисунку 1.1.

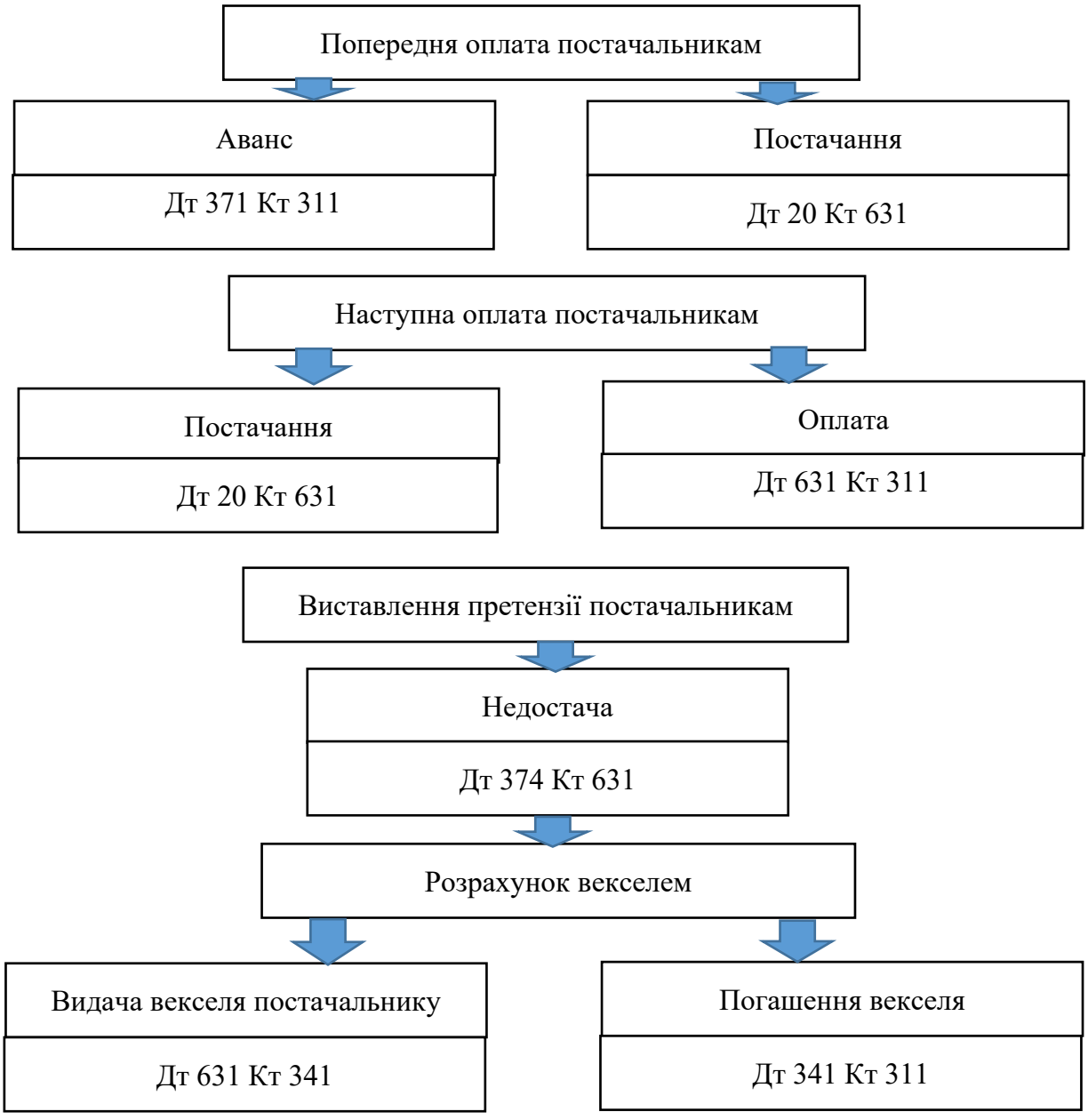

Рисунок 1.1 – Узагальнена схема за різними формами розрахунків

Джерело: згруповано автором

Таким чином, наведена узагальнена схема наочно демонструє логіку та взаємозв'язок різних форм розрахунків з постачальниками. Вона дозволяє показати основні етапи кожного варіанту від моменту виникнення зобов'язання до його погашення та відповідні їм облікові процедури. Наявність такої схеми спрощує розуміння складності документообігу та забезпечує основу для побудови ефективної системи внутрішнього контролю за рухом кредиторської заборгованості.

Облік розрахунків з постачальниками відіграє важливу роль у системі обліку підприємства, оскільки кредиторська заборгованість становить більшу частину поточних зобов’язань і безпосередньо впливає на показники ліквідності та фінансової стійкості. Особливості обліку виступають договірні відносини, які характеризуються способом проведення розрахунків. Характерні особливості обліку розрахунків з постачальниками наведені на рисунку 1.2.

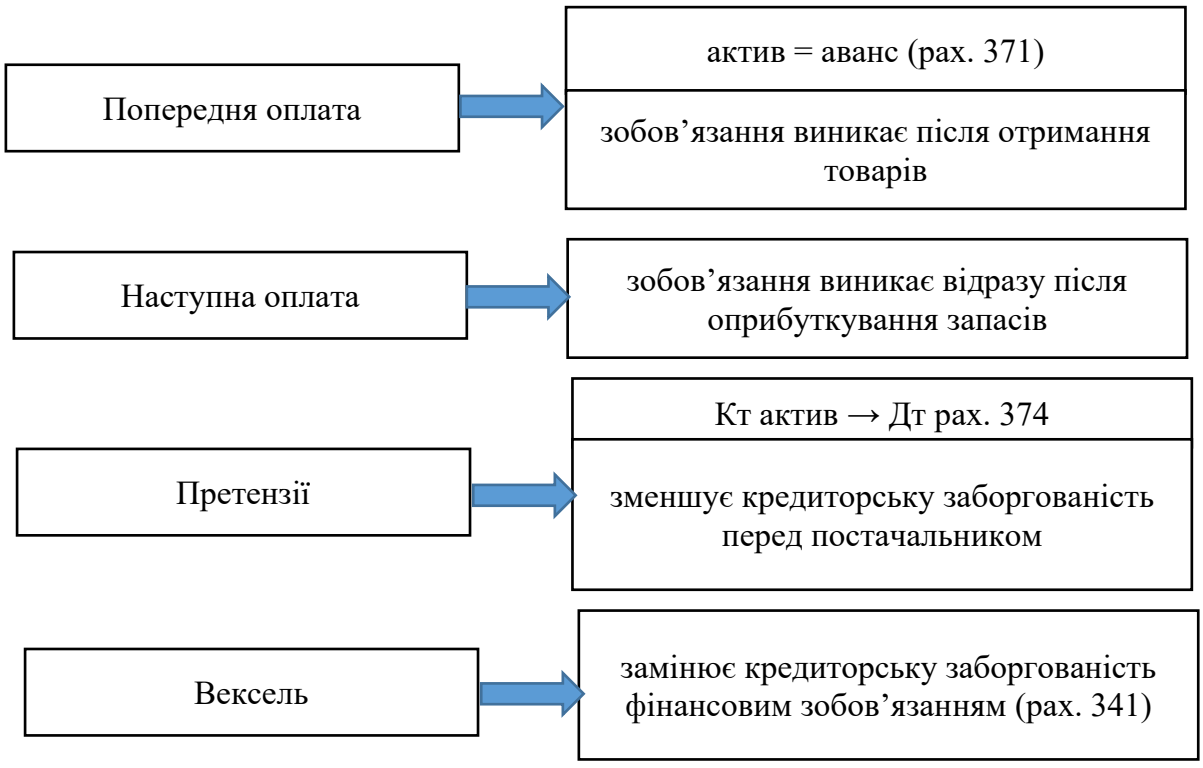

Рисунок 1.2 – Характерні особливості обліку розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Наведена схема наочно демонструє облік розрахунків з постачальниками, яка охоплює широкий спектр питань від критеріїв визнання кредиторської заборгованості до механізмів її погашення. Вона підкреслює взаємозв’язок між договірними умовами та формами розрахунків.

У фінансовій звітності відображаються розрахунки з постачальниками у: Балансі (форма №1) розрахунки з постачальниками відображаються у складі поточних зобов’язань у рядку 1615 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги», Звіті про фінансові результати (форма №2) відповідні витрати формують собівартість реалізованої продукції, адміністративні чи збутові витрати, Примітках до фінансової звітності розкривається інформація про структуру, динаміку та строки погашення кредиторської заборгованості [29].

Отже, облік розрахунків ведеться через регламентований документообіг і використання рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Методика обліку розрізняється залежно від форм розрахунків, а саме: попередня оплата, оплата після отримання, претензійні розрахунки або розрахунки за допомогою векселів. Кожен варіант має свою логіку відображення у бухгалтерських проводках, що забезпечує точне формування кредиторської заборгованості, її погашення та відповідне розкриття у фінансовій звітності.

1.3 Аудит розрахунків з постачальниками

Аудит розрахунків з постачальниками – це незалежна перевірка повноти, достовірності та правомірності операцій, пов’язаних із виникненням і погашенням заборгованості перед постачальниками та підрядниками.

Мета аудиту розрахунків з постачальниками – підтвердити, що підприємство правильно обліковує, документує та відображає зобов’язання [41].

Метою аудиту розрахунків з постачальниками є підтвердження достовірності, повноти та законності відображення кредиторської заборгованості в обліку і фінансовій звітності підприємства, а також перевірка дотримання умов договірної дисципліни [45].

Мета аудиту розрахунків з постачальниками (рисунок 1.3):

- переконатися в достовірності та реальності кредиторської заборгованості;
- перевірити законність операцій з постачальниками.
- оцінити правильність відображення операцій у бухгалтерському обліку та звітності.
- виявити помилки, порушення, фальсифікації, ризики шахрайства.
- оцінити внутрішній контроль у сфері закупівель та розрахунків [33].

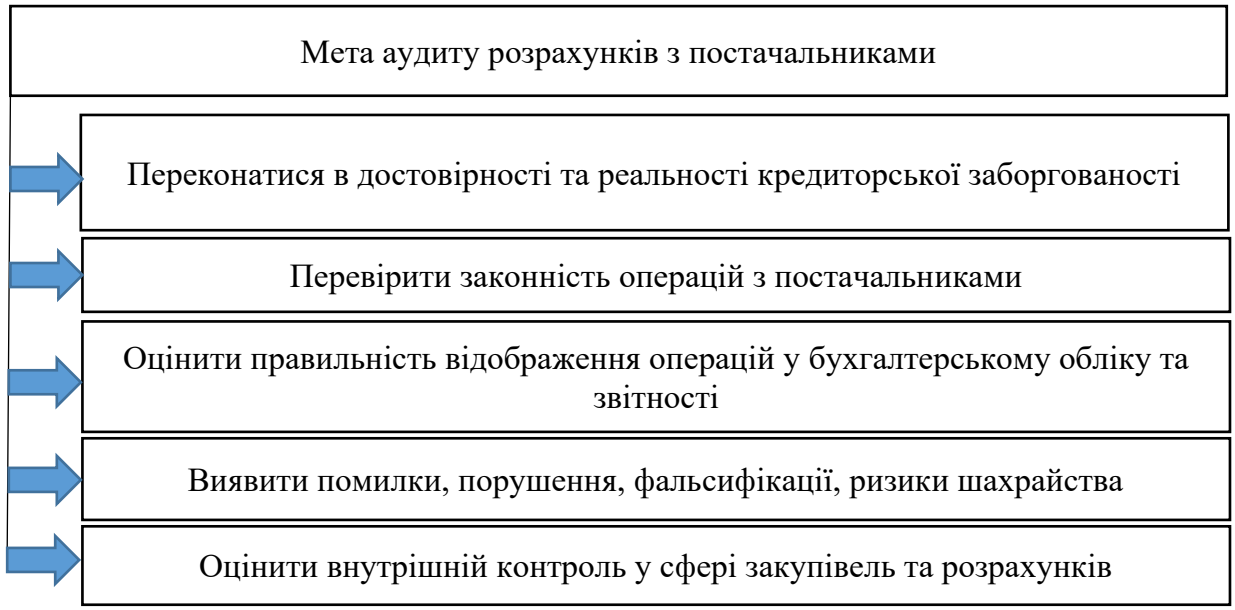

Рисунок 1.3 – Мета аудиту розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Завдання аудиту розрахунків з постачальниками (рисунок 1.4):

- перевірка правильності оформлення первинних документів (накладні, акти, договори);

- контроль правильності формування вартості придбаних товарів, робіт, послуг;
- перевірка своєчасності відображення заборгованості;
- аналіз обґрунтованості віднесення сум на витрати;
- контроль за правильністю розрахунків: подвійні платежі, прострочена заборгованість, аванси;
- перевірка відповідності облікової політики;
- підтвердження коректності сальдо на дату балансу.

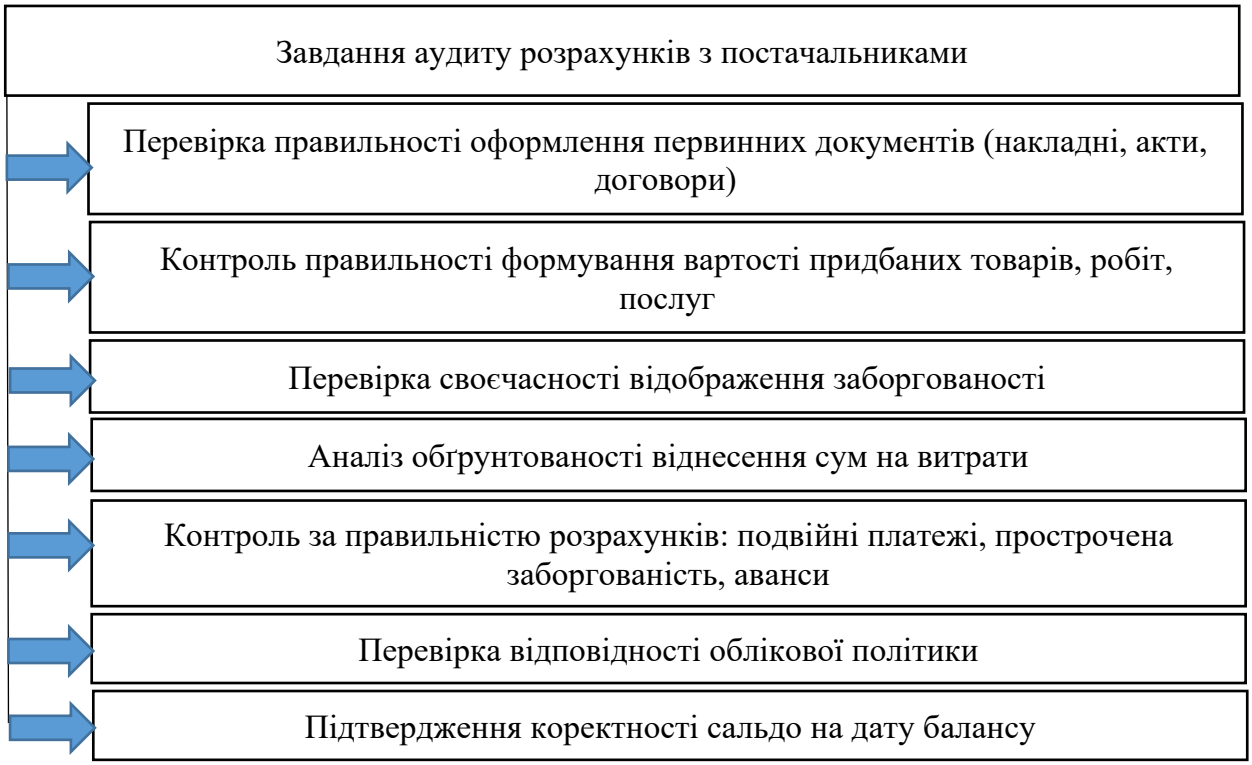

Рисунок 1.4 – Завдання аудиту розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Завдання аудиту розрахунків з постачальниками: перевірити наявність та достовірність первинних документів за операціями з постачальниками, встановити правомірність укладених договорів і відповідність їх вимогам законодавства, перевірити правильність класифікації розрахунків (поточні, довгострокові, авансові платежі), оцінити правильність відображення кредиторської заборгованості у бухгалтерських рахунках, перевірити повноту та своєчасність погашення зобов'язань, визначити наявність прострочених

боргів і оцінити ризики щодо їх непогашення, підтвердити достовірність інформації, відображеної у балансі та примітках до фінансової звітності, надати рекомендації щодо вдосконалення облікової політики підприємства в частині управління кредиторською заборгованістю [17].

Об’єкт аудиту розрахунків з постачальниками (рисунок 1.5):

- операції щодо закупівлі товарів, робіт, послуг;
- кредиторська заборгованість перед постачальниками;
- розрахунки з підрядниками;
- первинні документи за операціями постачання;
- договори поставки, акти звірки, платіжні документи.

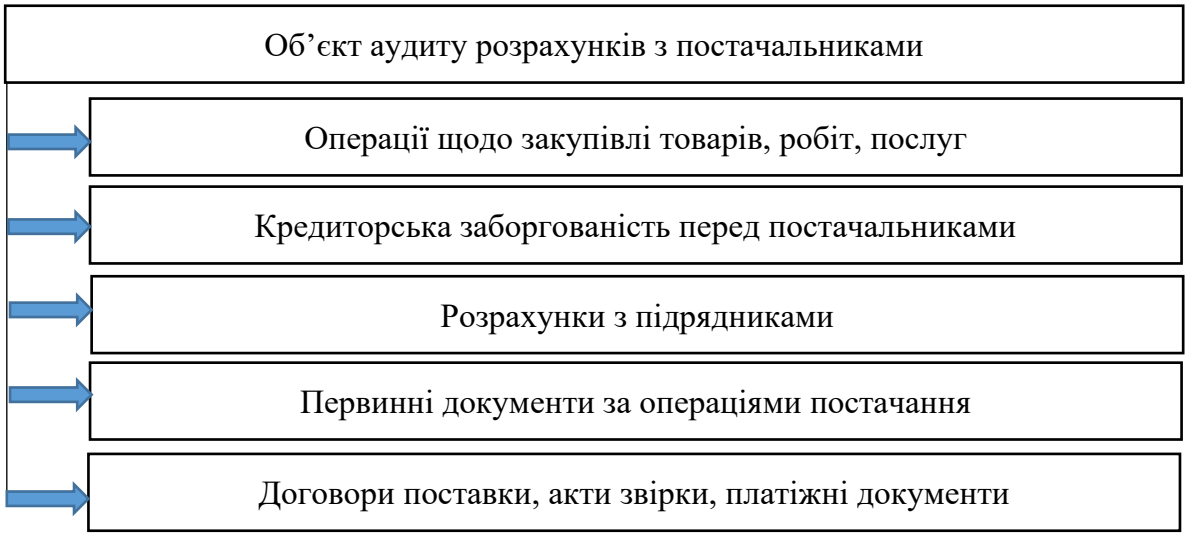

Рисунок 1.5 – Об’єкт аудиту розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Предмет аудиту розрахунків з постачальниками (рисунок 1.6):

- законність і правомірність операцій;
- достовірність первинних документів і записів у регістрах обліку;
- дотримання норм законодавства, стандартів бухгалтерського обліку;
- коректність відображення заборгованості у фінансовій звітності.

Методи аудиту розрахунків з постачальниками:

- документальна перевірка (суцільна, вибіркова);
- формально-логічний аналіз документів;

- зустрічна перевірка постачальників;
- аналітичні процедури: порівняння, співставлення, коефіцієнти, тренди;
- інвентаризація розрахунків;
- перевірка арифметичних розрахунків;
- опитування персоналу, тестування внутрішніх контролів.

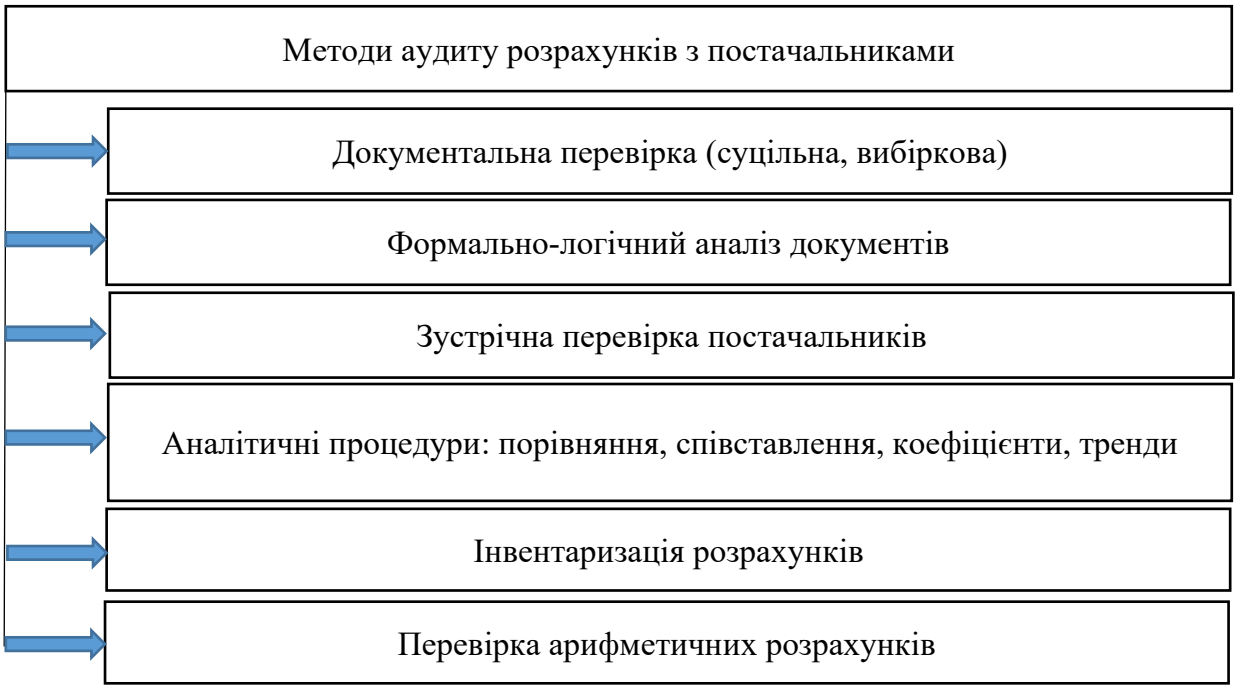

Рисунок 1.6 – Методи аудиту розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Аудитор отримує докази розрахунків з постачальниками із таких джерел (рисунок 1.7):

- договори з постачальниками;
- рахунки, накладні, акти виконаних робіт;
- платіжні доручення та виписки банку;
- акти звірки розрахунків;
- листи-підтвердження від постачальників (зовнішні підтвердження);
- первинні документи обліку складських операцій;
- регістр бухгалтерського обліку та Головна книга.

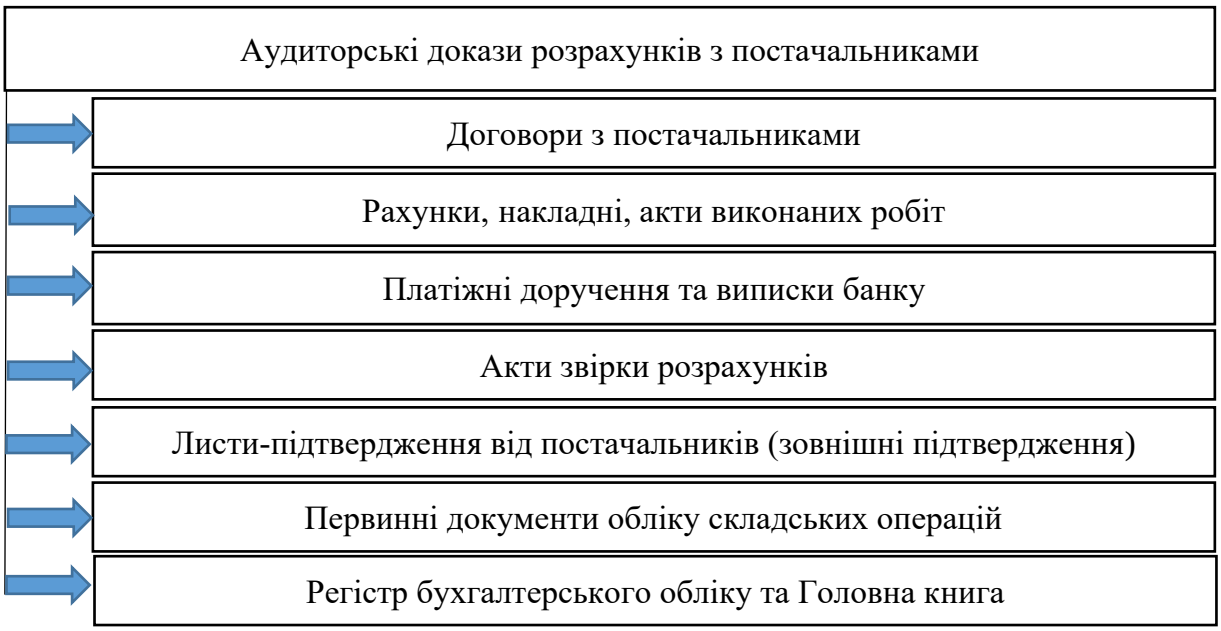

Рисунок 1.7 – Аудиторські докази розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Етапи перевірки розрахунків з постачальниками (рисунок 1.8):

1. Підготовчий етап розрахунків з постачальниками:
- ознайомлення з діяльністю підприємства;
- аналіз облікової політики;
- оцінка системи внутрішнього контролю;
- визначення рівня аудиторського ризику.

2. Планування аудиту розрахунків з постачальниками:
- формування програми аудиту;
- визначення переліку документів для перевірки;
- вибір методів та обсягу вибірки.

3. Основний етап (проведення аудиту розрахунків з постачальниками):
- перевірка договорів та первинних документів;
- контроль правильності бухгалтерських проводок;
- аналіз операцій на наявність нестандартних або ризикових;
- проведення актів звірки;
- підтвердження залишків у постачальників.

4. Підсумковий етап аудиту розрахунків з постачальниками:

- узагальнення результатів;
- формулювання висновків та рекомендацій;
- складання аудиторського звіту.
-

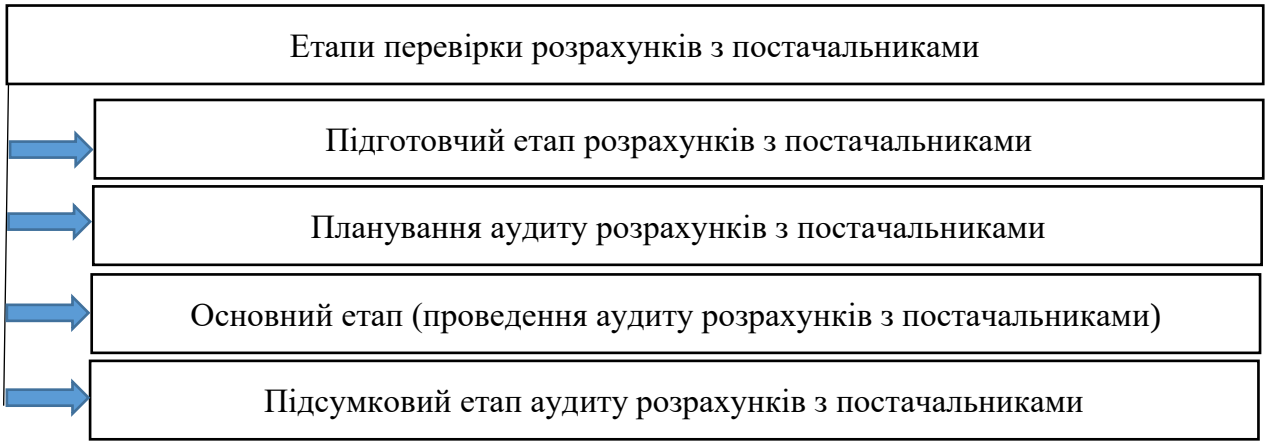

Рисунок 1.8 – Етапи перевірки розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Послідовність проведення аудиту розрахунків з постачальниками (рисунок 1.9):

1. Збір інформації щодо постачальників.
2. Аналіз договорів: умови оплати, штрафи, строки.
3. Перевірка відповідності первинних документів умовам договорів.
4. Зіставлення даних бухгалтерського обліку з первинними документами.
5. Перевірка авансових платежів.
6. Перевірка своєчасності відображення зобов’язань.
7. Звіряння з постачальниками (внутрішні та зовнішні підтвердження).
8. Виявлення прострочених, сумнівних та безнадійних боргів.
9. Аналіз правильності списання заборгованості.
10. Формування висновків [22].

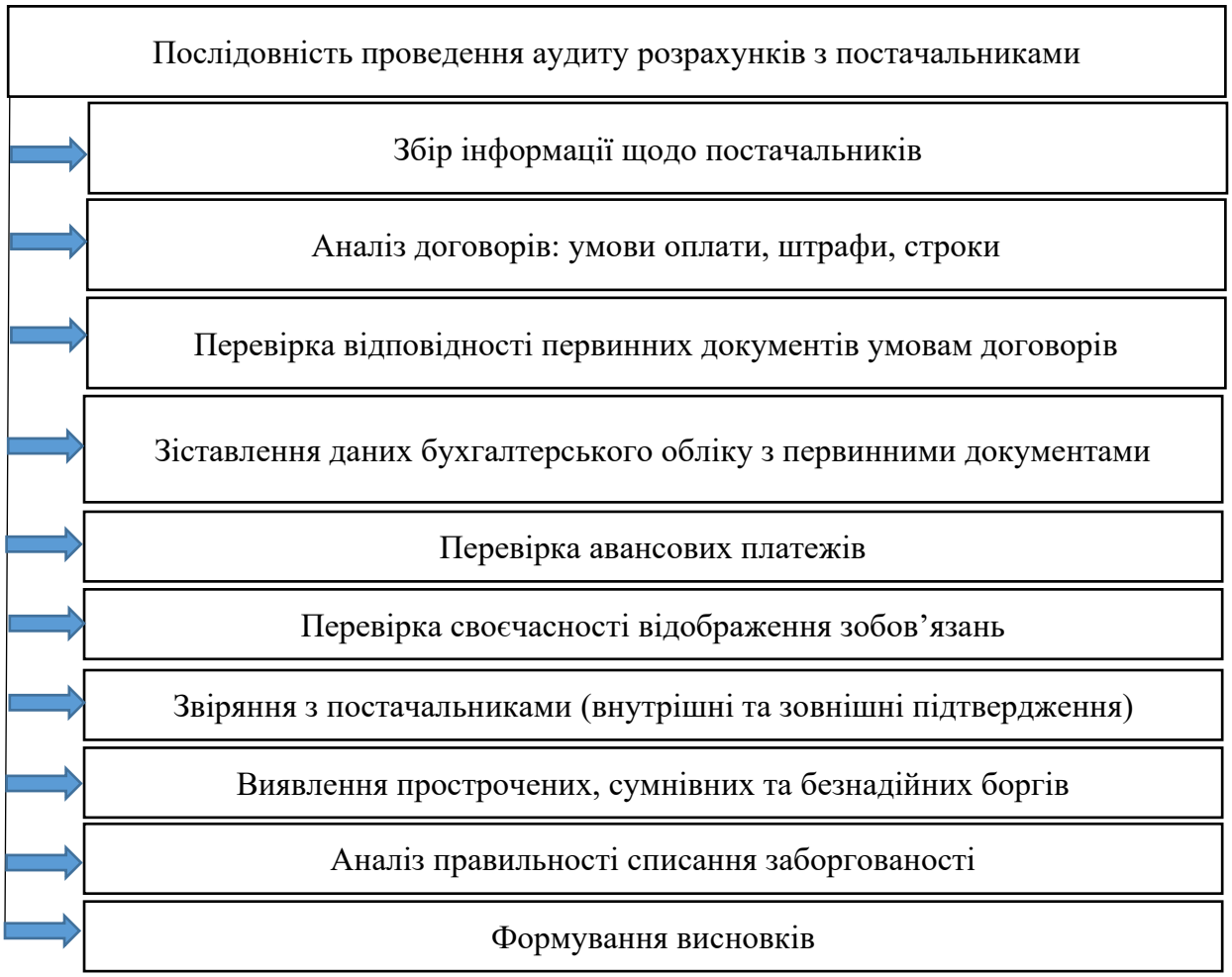

Рисунок 1.9 – Послідовність проведення аудиту розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Типові помилки при обліку та аудиті розрахунків з постачальниками (рисунок 1.10):

1. Відсутність первинних документів або їх оформлення з порушеннями.
2. Невідповідність даних договору фактичним операціям.
3. Подвійне відображення поставок або платежів.
4. Несвоєчасне відображення заборгованості.
5. Плутанина між авансом і оплатою за фактично отримані товари/послуги.
6. Завищення або заниження вартості придбаних матеріалів.
7. Неправильне перенесення даних у регістри обліку.

8. Відсутність актів звірки за тривалими періодами.

9. Ігнорування податкових наслідків.

10. Фіктивні операції з пов’язаними компаніями [46].

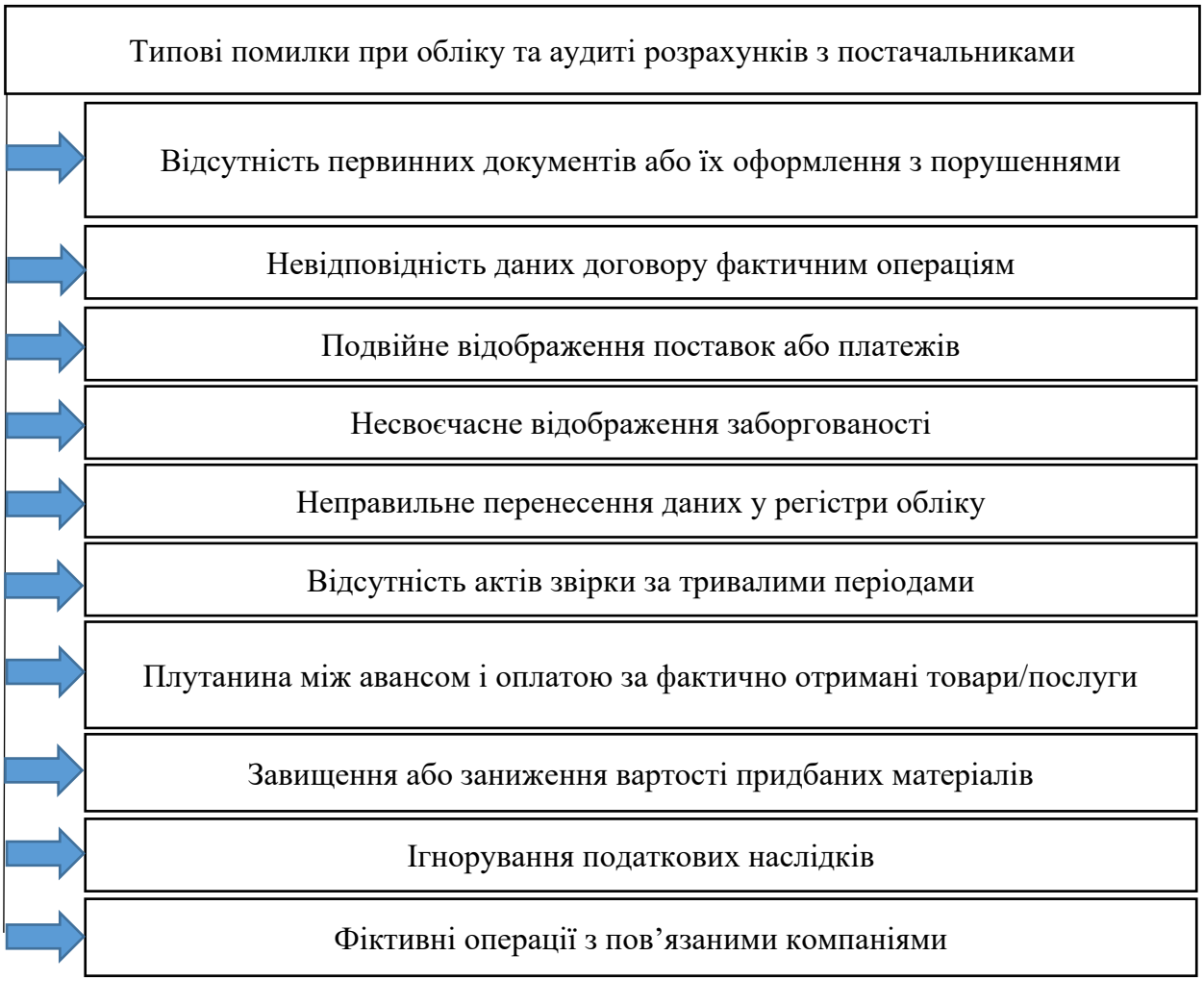

Рисунок 1.10 – Типові помилки при обліку та аудиті розрахунків з постачальниками

Джерело: згруповано автором

Отже, аудит розрахунків з постачальниками є системним процесом незалежної перевірки, спрямованим на отримання обґрунтованого висновку щодо достовірності, правомірності та повноти відображення кредиторської заборгованості в обліку та достовірності фінансовій звітності. Основні компоненти аудиту (мета, завдання, об’єкти, методи, джерела доказів, етапи та типові помилки) створює структуровану основу для оцінки якості

внутрішнього контролю, ідентифікації ризиків шахрайства або помилок, а також підвищення прозорості фінансово-господарської діяльності підприємства.

Отже, у першому розділі узагальнено теоретичні засади обліку й аудиту розрахунків з постачальниками як важливої складової поточних зобов'язань підприємства.

Досліджено законодавчо-нормативну базу, що регламентує порядок визнання, оцінки, обліку та розкриття кредиторської заборгованості, встановлено визначальну роль НП(С)БО 11 «Зобов'язання» у формуванні методологічної основи обліку розрахунків із постачальниками.

Проведено порівняння національних стандартів і МСФЗ показало загальну схожість підходів до визнання зобов'язань, водночас виявив суттєві відмінності в оцінці, дисконтуванні та рівні розкриття інформації, що має важливе значення для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність або переходять на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Розкрито економічну сутність та організаційно-методичні особливості обліку розрахунків з постачальниками залежно від форм розрахунків, що забезпечує достовірне формування кредиторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності. Визначено значення аудиту розрахунків з постачальниками як інструменту контролю за законністю, повнотою та реальністю зобов'язань, а також засобу зниження ризиків і підвищення ефективності управлінських рішень.

2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ПРОЦЕС ІНЖИНІРИНГ»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «Процес Інжиніринг»

ТОВ «Процес Інжиніринг» є сучасним інжиніринговим підприємством, діяльність якого спрямована на розроблення, впровадження та супроводження технічних рішень для промислових виробництв. Компанія функціонує на українському ринку інжинірингових, науково-технічних та виробничо-технологічних послуг, забезпечуючи промислові підприємства комплексними інженерними рішеннями. Підприємство працює відповідно до чинного законодавства України, реалізуючи свою діяльність на засадах технологічної інноваційності, інженерної точності та оптимізації виробничих процесів.

Діяльність ТОВ «Процес Інжиніринг» охоплює широкий спектр інженерних, проектних та технологічних робіт, зокрема:

1. Інженерно-проектні послуги:

- розроблення технічних завдань та техніко-економічних обґрунтувань;
- проектування технологічних ліній, ділянок і виробничих систем;
- моделювання технологічних процесів та оптимізація виробничих потоків;
- виконання проектно-конструкторських робіт відповідно до вимог державних стандартів і норм.

2. Технологічний інжиніринг:

- розроблення технологій виготовлення продукції промислового призначення;
- підбір обладнання і розробка схем його розміщення;
- оптимізація технологічних режимів роботи машин і устаткування;
- впровадження систем автоматизації та цифрового контролю виробництва.

3. Консалтингово-аналітичні послуги:

- аналіз існуючих виробничо-технологічних процесів;

- аудит технологічної ефективності;

- розроблення рекомендацій щодо модернізації виробництва;

- оцінка ризиків і надійності технологічних систем.

4. Супровід впровадження інженерних рішень:

- технічний нагляд за монтажними роботами;

- контроль відповідності обладнання та матеріалів проектним вимогам;

- введення виробничих ліній в експлуатацію;

- навчання персоналу підприємств-замовників.

5. Постачання технічного обладнання та комплектуючих:

- інтеграція проектних рішень із постачанням високотехнологічного обладнання;

- логістичний супровід, комплектація та технічна підтримка.

Завдяки комплексності підходу підприємство здатне забезпечувати замовників повним циклом робіт – від розроблення концепції до запуску виробництва.

Управління підприємством здійснюється на основі лінійно-функціональної структури, що забезпечує раціональний розподіл прав, обов’язків і відповідальності між підрозділами.

Ключові елементи структури управління ТОВ «Процес Інжиніринг»:

- директор підприємства – здійснює загальне стратегічне та оперативне керівництво, відповідає за фінансово-господарські результати та розвиток компанії;

- технічний директор – координує проектно-технологічну діяльність, контролює якість технічних рішень;

- проектно-конструкторський відділ – розробляє проектну документацію, моделює технологічні процеси;

- технологічний відділ – відповідає за розробку технологій, вибір обладнання та технологічні розрахунки;

- відділ автоматизації та цифрових рішень – впроваджує системи автоматизованого управління виробництвом;

- відділ постачання і логістики – забезпечує закупівлю технічних матеріалів і обладнання, контролює строки та якість поставок;

- фінансово-бухгалтерський відділ – здійснює фінансовий облік, бюджетування, контролінг і формування фінансової звітності;

- відділ кадрів та охорони праці – забезпечує кадрову політику, адаптацію персоналу та дотримання норм безпеки.

Структура підприємства ТОВ «Процес Інжиніринг» є гнучкою і може адаптуватися до масштабів і специфіки конкретних проєктів.

Специфіка та конкурентні переваги діяльності ТОВ «Процес Інжиніринг»:

- застосування сучасних CAD/CAM/CAE систем технологічного моделювання;
- інтеграція інженерних рішень з цифровими технологіями Industry 4.0;
- використання ризик-орієнтованого підходу до проектування;
- наявність кваліфікованих інженерів, конструкторів та технологів;
- можливість реалізації проєктів «під ключ».

Стратегічні цілі ТОВ «Процес Інжиніринг»:

- підвищення технологічної ефективності промисловості України;
- розширення ринку інжинірингових послуг;
- впровадження інноваційних рішень у сфері автоматизації виробництва;
- формування стійкої конкурентної позиції у галузі промислового інжинірингу.

Отже, ТОВ «Процес Інжиніринг» є динамічним інжиніринговим підприємством, що спеціалізується на наданні комплексних, інноваційно орієнтованих рішень для оптимізації виробництв. Його бізнес-модель, що охоплює повний цикл від проектування та технологічного консалтингу до постачання обладнання та супроводу впровадження, дозволяє займати стійку позицію на ринку.

2.2 Облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» є критично важливою складовою його фінансово-господарської діяльності, оскільки операції з постачанням технологічного обладнання, матеріалів та послуг становлять основу для реалізації інжинірингових проєктів.

Основні первинні документи, що застосовуються для обліку операцій з постачальниками:

1. Документи, що обґрунтовують виникнення зобов'язань (отримання товарів, послуг):

- договори поставки (підряду, надання послуг), які визначають умови взаємовідносин (предмет, ціни, терміни, порядок розрахунків, відповідальність);

- накладна (товарна або товарно-транспортна ТТН, форма № 1-ТТН), яка підтверджує факт відвантаження товарів постачальником і є підставою для їх оприбуткування на склад ТОВ «Процес Інжиніринг»;

- Акт виконаних робіт (послуг), який складається для фіксації факту та обсягу наданих робіт або послуг (наприклад, з ремонту, транспортування, проектної роботи) та є підставою для визнання витрат та кредиторської заборгованості;

- рахунок (інвойс) від постачальника, який містить деталізацію вартості товарів/послуг, суми ПДВ та платіжні реквізити;

- податкова накладна, яка реєструється в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН).

2. Документи, що оформляються на підприємстві при прийманні ценностей:

- прибутковий ордер (форма М-4), який складається матеріально відповідальною особою на складі для оформлення оприбуткування запасів. Заповнюється на основі накладної постачальника;

- Акт приймання матеріалів (форма М-7): Застосовується у випадках, коли виявлено розбіжності з супровідними документами (недостача, псування, невідповідність сорту), а також при надходженні без документів.

3. Платіжні документи для оплати:

- платіжна інструкція, за допомогою якої здійснюються безготівкові розрахунки з постачальником;

- виписка банку з поточного рахунку, яка підтверджує проведення операції банком і є підставою для відображення в обліку зменшення кредиторської заборгованості.

4. Документи з внутрішнього контролю та звірки:

- Акти звірки взаєморозрахунків, які складаються періодично (як правило, щоквартально) для підтвердження узгодженості сум заборгованості з даними постачальника;

- Акти інвентаризації розрахунків (форма № ІНВ-17), які оформляються за результатами інвентаризації кредиторської заборгованості для підтвердження її реальності та величини.

5. Документи з особливих операцій:

- лист-претензія, яка оформляється у разі виявлення недоліків у поставлених товарах, порушення умов договору;

- додаткові угоди до договору, що фіксують зміни цін, термінів, обсягів;

- митні декларації та супровідні документи, що є підставою для формування митних платежів та первісної вартості запасів;

- вимоги-накладні (форма М-11) та лімітно-забірні картки (форма М-8), що використовуються для внутрішнього відпуску отриманих матеріалів у виробництво, що опосередковано пов'язано з контролем виконання закупівель.

Первинні документи надходять до бухгалтерії ТОВ «Процес Інжиніринг» від відділу постачання після їх перевірки на відповідність договорам. Бухгалтерія перевіряє правильність арифметичних розрахунків, наявність усіх обов'язкових реквізитів, реєструє податкові накладні та формує бухгалтерські проводки. Після відображення в облікових регістрах документи

підшиваються та зберігаються відповідно до встановленого строку.

Облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» ведеться на рахунках: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками». Облік розрахунків за отримані матеріали/послуги (до та після оплати) наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Облік розрахунків за отримані матеріали/послуги (до та після оплати)

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано матеріали від постачальника (накладна, ТТН)	20	631	85 000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	14 167
3	Перераховано передоплату постачальнику	371	311	60 000
4	Зараховано аванс після отримання матеріалів	631	371	60 000
5	Доплата постачальнику (остаточний розрахунок)	631	311	39 167
6	Отримано послуги (ремонт, транспорт)	92	631	12 000
7	Відображено ПДВ по послугах	641	631	2 000
8	Списано кредиторську заборгованість у зв’язку з закінченням строку позовної давності	631	717	7 000
9	Визнано штраф постачальнику за неналежне виконання	374	715	3 500
10	Погашено взаємозаліком заборгованості з контрагентом	631	377	22 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

На ТОВ «Процес Інжиніринг» відбулись операції в іноземній валюті (USD) курс на дату отримання 38,50 грн/дол, а курс на дату оплати 39,20 грн/дол. Облік розрахунків з іноземним постачальником наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Облік розрахунків з іноземним постачальником

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума (USD)	Сума, грн
1	Отримано матеріали від нерезидента	20	632	8 000$	308 000
2	Визнано митні платежі (мито)	152	641	–	15 400
3	Визнано ПДВ при імпорті	641	311	–	61 600
4	Оплачено постачальнику 8 000$	632	312	8 000$	313 600
5	Негативна курсова різниця	945	632	–	5 600
6	Банківська комісія за SWIFT-платіж	92	311	–	1 150

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Розрахунки з попередньою оплатою (авансуванням) передбачає отримання грошових коштів від покупця до моменту виконання зобов’язань з передачі товарів, робіт чи послуг. Облік розрахунків з попередньою оплатою (аванс постачальнику) наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Облік розрахунків з попередньою оплатою (аванс постачальнику)

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Надано аванс постачальнику	371	311	40 000
2	Отримано матеріали	20	631	40 000
3	Податковий кредит з ПДВ	641	631	6 667
4	Зараховано аванс	631	371	40 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік повернення запасів постачальнику наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Облік повернення запасів постачальнику

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Повернено неякісні матеріали	631	20	15 000
2	Сторновано податковий кредит	641	631	2 500
3	Отримано повернення коштів	311	631	15 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Бартерна операція (взаємозалік) є господарською операцією, в якій передача товарів, робіт або послуг відбувається без участі грошових коштів, на основі обміну на інші товари, роботи чи послуги. З точки зору обліку, така операція визнається двома окремими, але взаємопов'язаними, операціями реалізації та придбання. Облік бартерних (взаємозалікових) операцій з постачальниками наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Облік бартерних (взаємозалікових) операцій з постачальниками

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано запчастини	20	631	55 000
2	Надавано послуги постачальнику	361	703	55 000
3	Проведено взаємозалік	631	361	55 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Розрахунки з наступною оплатою (відстрочкою платежу) відповідає класичній концепції комерційного кредиту, коли дохід і дебіторська заборгованість виникають раніше за оплату коштів.

Облік розрахунків із постачальником від отримання матеріалів до повної оплати наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Облік розрахунків із постачальником від отримання матеріалів до повної оплати

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано матеріали	20	631	100 000
2	ПДВ-кредит	641	631	16 667
3	Часткова оплата	631	311	60 000
4	Остаточний розрахунок	631	311	56 667
5	Загальна сума погашеної заборгованості	–	–	116 667

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік розрахунків з покупцями є протилежним до обліку розрахунків з постачальниками. Він формує інформацію про дебіторську заборгованість (активи), тоді як облік з постачальниками – про кредиторську заборгованість (зобов'язання). Журнал господарських операцій з покупцями та замовниками до оплати та після оплати в національній валюті наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Журнал господарських операцій з покупцями та замовниками до оплати та після оплати в національній валюті

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Відвантажено продукцію покупцю, рахунок виставлено	361	701	120 000
2	Відображено ПДВ з продажу	643	641	20 000
3	Собівартість реалізованої продукції	901	26	80 000
4	Отримано часткову оплату від покупця (передоплата)	311	361	50 000
5	Отримано остаточний розрахунок за продукцію	311	361	70 000
6	Нараховано штраф покупцю за прострочення оплати	374	715	2 500
7	Отримано оплату штрафу	311	374	2 500
8	Списано сумнівну дебіторську заборгованість	944	361	5 000
9	Віднесено податкові різниці з безнадійної заборгованості	977	944	5 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Курс НБУ на дату відвантаження – 38,00 грн/дол., на дату оплати – 39,50 грн/дол.

Журнал господарських операцій з покупцями та замовниками до оплати та після оплати в іноземній валюті (дол. США) наведено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Журнал господарських операцій з покупцями та замовниками до оплати та після оплати в іноземній валюті (дол. США)

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума (валюта)	Сума, грн
1	Відвантажено продукцію покупцю на 10 000$	362	702	10 000$	380 000
2	Визнано ПДВ у гривнях	643	641	–	63 333
3	Собівартість реалізованої продукції	901	26	–	250 000
4	Отримано оплату покупця 10 000$ (курс 39,50 грн)	312	362	10 000$	395 000
5	Позитивна курсова різниця	362	714	–	15 000
6	Комісія банку за валютний переказ	92	312	–	1 200

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік розрахунків з покупцями з авансами наведено у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Облік розрахунків з покупцями з авансами

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано аванс від покупця	311	681	40 000
2	Відвантажено продукцію на суму авансу	681	701	40 000
3	Відображено ПДВ з авансу	643	641	6 667
4	Собівартість реалізованої продукції	901	26	27 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік операцій з повернення товарів і коригування розрахунків наведено у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Облік операцій з повернення товарів і коригування розрахунків

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Повернено товар покупцем	704	361	18 000
2	Сторновано собівартість	26	901	12 000
3	Повернено кошти покупцю	685	311	18 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік бартерних операцій (обмін з замовником) наведено у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Облік бартерних операцій (обмін з замовником)

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Відвантажено продукцію покупцю	377	702	90 000
2	Отримано товар в обмін	20	631	90 000
3	Зараховано зустрічні зобов’язання	631	377	90 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Облік клієнта від відвантаження до повної оплати наведено у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – Облік клієнта від відвантаження до повної оплати

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Відвантаження товару	361	702	150 000
2	ПДВ	643	641	25 000
3	Собівартість	901	26	95 000
4	Часткова оплата	311	361	60 000
5	Курсові/фінансові коригування (за потреби)	–	–	–
6	Остаточний розрахунок	311	361	90 000
7	Зарахування повної оплати	–	–	150 000

Джерело: згруповано автором на підставі даних обліку ТОВ «Процес Інжиніринг»

Таким чином, облік розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» є структурованою системою, що відображає різноманітність господарських операцій. Ведення обліку на субрахунках 631 та 632 з дотриманням принципів НП(С)БО 11 та податкового законодавства забезпечує формування достовірної кредиторської заборгованості.

2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «Процес Інжиніринг»

Для аналізу фінансової звітності використовуємо бухгалтерську звітність підприємства та існуючу методику для проведення аналізу. Для оцінки фінансового стану ТОВ «Процес Інжиніринг» використовують інструмент фінансовий аналіз. Аналіз ліквідності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020-2024 роки наведено у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Аналіз ліквідності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020-2024 роки

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт покриття	1,026506	2,09322	2,395745	3,4904459	3,059524
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,946988	1,847458	2,289362	3,343949	2,928571
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,624096	0,966102	0,429787	1,7643312	1,125
Чистий оборотний капітал, тис грн	1,1	12,9	32,8	39,1	34,6

Продовження таблиці 2.13

	Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.		Відхилення 2024р. від 2023р.	
Показник	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот ках, %
1	7	8	9	10	11	12	13	14
Коефіцієнт покриття	1,07	103,92	0,30	14,45	1,095	45,69	-0,43	-12,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,90	95,09	0,44	23,92	1,05	46,06	-0,42	-12,42
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,34	54,80	-0,54	-55,51	1,33	310,51	-0,64	-36,24
Чистий оборотний капітал, тис грн	11,8	1072,73	19,9	154,26	6,3	19,21	-4,5	-11,51

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг»

У таблиці 2.13 представлено аналіз ліквідності ТОВ «Процес Інжиніринг» за період з 2020 по 2024 роки. Розглянуті наступні показники:

Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) демонстрував стале зростання з 1,03 у 2020 році до пікового значення 3,49 у 2023 році, що свідчить про посилення здатності підприємства покривати короткострокові зобов'язання оборотними активами. Найбільше підвищення відбулося у 2021 році (на 103,9%) та у 2023 році (на 45,7%). Однак у 2024 році спостерігається зниження показника до 3,06 (-12,3%), що може свідчити про певне погіршення структури оборотних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності зріс з 0,95 у 2020 році до 3,34 у 2023 році, що вказує на поліпшення здатності підприємства погашати короткострокові зобов'язання без залучення запасів. Значне зростання показника у 2021 (на 95,1%) та 2023 (на 46,1%) роках свідчить про оптимізацію структури оборотних активів. У 2024 році коефіцієнт знизився до 2,93 (-12,4%), що потребує уваги менеджменту.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонстрував найбільш нестабільну динаміку. Після зростання у 2021 році до 0,97 (на 54,8%), у 2022 році спостерігалося різке падіння до 0,43 (-55,5%). Проте у 2023 році відбулося стрімке зростання до 1,76 (на 310,5%), що свідчило про значне збільшення грошових коштів та їх еквівалентів. У 2024 році показник знизився до 1,13 (-36,2%), але залишається на достатньому рівні.

Чистий оборотний капітал продемонстрував значне зростання з 1,1 тис. грн у 2020 році до 39,1 тис. грн у 2023 році, що свідчить про посилення фінансової стійкості підприємства. Найбільш значне зростання спостерігалося у 2021 (на 1072,7%) та 2022 (на 154,3%) роках. У 2024 році відбулося зниження до 34,6 тис. грн (-11,5%), що може бути пов'язане з інвестиціями в розвиток бізнесу.

Загалом, протягом 2020-2023 років ТОВ «Процес Інжиніринг» суттєво покращило показники ліквідності, що свідчить про ефективне управління оборотними активами та зобов'язаннями. Однак негативна динаміка більшості показників у 2024 році може вказувати на певні проблеми у фінансовому управлінні або зміну стратегії підприємства. Необхідно провести додатковий аналіз причин такого зниження та вжити заходів щодо стабілізації фінансового стану.

Аналіз платоспроможності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020-2024 роки наведено у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз платоспроможності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020-2024 роки

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт фінансової автономії	0,812387	0,939363	0,890494	0,9241546	0,914894
Коефіцієнт фінансування	0,23094	0,064551	0,122972	0,08207	0,093023
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,026506	1,09322	1,395745	2,4904459	2,059524
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,006121	0,070569	0,171638	0,204391	0,191584

Продовження таблиці 2.14

	Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.		Відхилення 2024р. від 2023р.	
Показник	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот-ках, %	у сумі, грн	у відсот ках, %
1	7	8	9	10	11	12	13	14
Коефіцієнт фінансової автономії	0,13	15,63	-0,05	-5,20	0,03	3,78	-0,01	-1,00
Коефіцієнт фінансування	-0,17	-72,05	0,06	90,50	-0,04	-33,26	0,01	13,35
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	1,07	4024,42	0,30	27,67	1,10	78,43	-0,43	-17,30
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,06	1052,84	0,10	143,22	0,03	19,08	-0,01	-6,27

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг»

У таблиці 2.14 подано аналіз платоспроможності ТОВ «Процес Інжиніринг» за період з 2022 по 2024 роки. Розглянуті наступні показники:

Коефіцієнт фінансової автономії продемонстрував значне зростання з 0,812 у 2020 році до максимального значення 0,939 у 2021 році (приріст на 15,6%), що свідчить про різке зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Незважаючи на незначне коливання у 2022 році (зниження до 0,890), у 2023 році коефіцієнт досяг 0,924, після чого у 2024 році

спостерігається невелике зниження до 0,915. Загалом, підприємство підтримує високий рівень фінансової незалежності, що значно знижує ризики неплатоспроможності.

Коефіцієнт фінансування (залежності) суттєво покращився з 0,231 у 2020 році до 0,065 у 2021 році (зниження на 72%), що підтверджує зменшення частки позикового капіталу. Хоча у 2022 році спостерігалося тимчасове зростання до 0,123, загальна тенденція до зниження частки позикових коштів зберіглася. У 2024 році коефіцієнт становив 0,093, що свідчить про консервативну політику залучення позикового капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами виявив найбільш вражаючу позитивну динаміку. Після критично низького значення 0,027 у 2020 році, показник різко зріс до 1,093 у 2021 році, продовжуючи зростання до пікового значення 2,490 у 2023 році. Незважаючи на зниження до 2,060 у 2024 році (-17,3%), показник значно перевищує нормативне значення (>0,1), що свідчить про достатність власних оборотних коштів для фінансової стійкості.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу продемонстрував стале зростання з 0,006 у 2020 році до 0,205 у 2023 році. Найбільш значне покращення відбулося у 2021 (зростання на 1053%) та 2022 (зростання на 143%) роках. У 2024 році спостерігається незначне зниження до 0,192 (-6,3%), однак показник залишається на достатньому рівні, що свідчить про здатність підприємства фінансувати поточну діяльність за рахунок власних джерел.

Аналіз свідчить про кардинальне покращення фінансової стійкості ТОВ «Процес Інжиніринг» протягом 2020-2023 років. Значне зростання коефіцієнта забезпеченості власними оборотними засобами та маневреності власного капіталу свідчить про ефективну політику управління капіталом. Незважаючи на незначне погіршення більшості показників у 2024 році, загальний рівень платоспроможності підприємства залишається високим, що дозволяє оцінити його фінансовий стан як стійкий.

Аналіз ділової активності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2021-2024 роки наведено у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Аналіз ділової активності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2021-2024 роки

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	2	3	4	5
Коефіцієнт оборотності активів	1,371813	0,488759	0,4743833	0,49456
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	25,46429	20,40816	32,258065	30,76923
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	18,64052	3,401361	3,0864198	3,853565
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн	14,13745	17,64	11,16	11,7
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн	19,31276	105,84	116,64	93,42
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	92	37,03704	41,666667	44,44444
Фондовіддача	0,973379	0,355872	0,3688676	0,368868
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	1,573517	0,534902	0,5230126	0,537779

Продовження таблиці 2.15

Показник	Відхилення 2022р. від 2021р.		Відхилення 2023р. від 2022р.		Відхилення 2024р. від 2023р	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт оборотності активів	-0,88	-64,37	-0,01	-2,94	0,02	4,25
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-5,06	-19,86	11,85	58,06	-1,49	-4,62
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	-15,24	-81,75	-0,32	-9,26	0,77	24,86
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн	3,50	24,78	-6,48	-36,74	0,54	4,84
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн	86,53	448,03	10,8	10,20	-23,22	-19,91
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	-54,96	-59,74	4,63	12,5	2,78	6,67
Фондовіддача	-0,62	-63,4395	0,012996	3,651789	0	0
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	-1,04	-66,0059	-0,01189	-2,2228	0,014766	2,82334

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг»

У таблиці 2.15 представлений аналіз ділової активності ТОВ «Процес Інжиніринг» за період з 2022 по 2024 роки.

Коефіцієнт оборотності активів повідомляє про погіршення ефективності використання активів підприємства. Значення коефіцієнта знизилося з 1,37 у 2021 році до 0,49 у 2022 році (падіння на 64,4%), після чого стабілізувалося на рівні 0,47-0,49. Це свідчить про суттєве зменшення обсягу виручки, що генерується кожною одиницею активів, та може бути ознакою неефективного управління активами або зміни операційної моделі підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості демонструє нестійку динаміку: різке падіння з 25,46 до 20,41 у 2022 році з подальшим зростанням до 32,26 у 2023 році та незначним зниженням до 30,77 у 2024 році. Така мінливість свідчить про нестабільну політику розрахунків із постачальниками та може вказувати на оптимізацію управління грошовими потоками.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості демонструє значне погіршення з 18,64 у 2021 році до 3,40 у 2022 році (зниження на 81,8%). Подальше незначне покращення до 3,85 у 2024 році не компенсує загальної негативної тенденції, що свідчить про системні проблеми в управлінні дебіторською заборгованістю.

Період інкасації дебіторської заборгованості різко зріс з 19 днів у 2021 році до 106 днів у 2022 році, досягнувши максимуму 117 днів у 2023 році. Показник 94 дні у 2024 році залишається критично високим, що свідчить про значне відволікання коштів з обороту та неефективну кредитну політику.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів демонструє негативну тенденцію, скоротившись з 92,0 у 2021 році до 37,0 у 2022 році. Хоча у 2023-2024 роках спостерігається незначне зростання до 44,44, цей рівень значно нижчий за початковий, що може свідчити про накопичення наднормативних запасів або уповільнення операційної діяльності.

Показник ефективності використання основних засобів продемонстрував різке падіння з 0,97 у 2021 році до 0,36 у 2022 році з подальшою стабілізацією на цьому рівні. Це свідчить про зниження віддачі від використання основних фондів та може бути пов'язане з їхнім моральним чи фізичним зносом.

Спостерігається значне погіршення ефективності використання власного капіталу – скорочення з 1,57 у 2021 році до 0,53 у 2022 році з подальшою стабілізацією на рівні 0,52-0,54. Це свідчить про зниження здатності підприємства генерувати прибуток на вкладений власний капітал.

Аналіз рентабельності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2021-2024 роки наведено у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Аналіз рентабельності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2021-2024 роки

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	3	4	5	6
Коефіцієнт рентабельності активів	0,014911	0,040567	0,0066414	0,008902
Рентабельність власного капіталу	0,017103	0,044397	0,0073222	0,00968
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,01087	0,083	0,014	0,018
Коефіцієнт рентабельності реалізації	0	0,11222	0,00000	0,03500

Продовження таблиці 2.16

Показник	Відхилення 2023р. від 2022р.		Відхилення 2023р. від 2022р.		Відхилення 2024р. від 2023р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт рентабельності активів	0,03	172,06	-0,03	-83,63	0,002	34,04
Рентабельність власного капіталу	0,03	159,58	-0,04	-83,51	0,002	32,20
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,07	663,6	-0,07	-83,13	0,004	28,57
Коефіцієнт рентабельності реалізації	0,11	0,0	-0,11	-100	0,035	0,0

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг»

У таблиці 2.16 представлений аналіз рентабельності ТОВ «Процес Інжиніринг» за період з 2022 по 2024 роки.

Коефіцієнт рентабельності активів продемонстрував значні коливання протягом аналізованого періоду. Після різкого зростання у 2022 році до 0,0406 (відхилення +172,1% порівняно з 2021 роком), у 2023 році спостерігалося критичне зниження до 0,0066 (-83,6%). Незначне покращення до 0,0089 у 2024 році (+34,0%) не компенсує загального низького рівня ефективності використання активів підприємства.

Рентабельність власного капіталу відтворює аналогічну тенденцію: різке зростання у 2022 році до 0,0444 (+159,6%) з подальшим падінням до 0,0073 у 2023 році (-83,5%). Стабілізація на низькому рівні 0,0097 у 2024 році (+32,2%) свідчить про недостатню ефективність використання власного капіталу та обмежені можливості створення доданої вартості для власників.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показав найбільш виражені коливання - екстремальне зростання у 2022 році до 0,0830 (+663,6%) з подальшим різким падінням до 0,0140 у 2023 році (-83,1%). Незначне покращення до 0,0180 у 2024 році (+28,6%) не дозволяє говорити про стабілізацію фінансових результатів.

Коефіцієнт рентабельності реалізації виявив найбільш тривожну динаміку. Після нульового значення у 2021 році та різкого зростання до 0,1122 у 2022 році, у 2023 році спостерігалося повне відсутність рентабельності (0,0000), що свідчить про операційну збитковість діяльності. Відновлення до 0,0350 у 2024 році не забезпечує достатнього рівня операційної ефективності.

Аналіз свідчить про глибоку кризу рентабельності діяльності ТОВ «Процес Інжиніринг». Екстремальні коливання всіх показників рентабельності, особливо критичне падіння у 2023 році та недостатнє відновлення у 2024 році, свідчать про структурні проблеми в управлінні бізнесом. Нульова рентабельність реалізації у 2023 році вказує на серйозні проблеми в операційній діяльності, що потребують негайного втручання менеджменту. Незважаючи на позитивні тенденції у 2022 році, загальна

нестабільність фінансових результатів створює серйозні загрози для довгострокової фінансової стійкості підприємства. Необхідна розробка комплексної програми заходів щодо оптимізації витрат, покращення операційної ефективності та стабілізації фінансових результатів.

Отже, у другому розділі здійснено комплексний аналіз організації обліку розрахунків з постачальниками та фінансового стану ТОВ «Процес Інжиніринг». Надана загальна характеристика підприємства засвідчила, що воно є сучасним інжиніринговим суб'єктом господарювання з розвиненою організаційною структурою, широким спектром інженерно-технологічних послуг та орієнтацією на інноваційний розвиток і комплексний підхід до реалізації проєктів.

Дослідження обліку розрахунків з постачальниками показало, що на підприємстві сформована система документального забезпечення та бухгалтерського відображення операцій, яка відповідає вимогам НП(С)БО 11 та забезпечує достовірне формування кредиторської заборгованості. Облік ведеться на рахунках 631 та 632 із урахуванням особливостей видачі авансу, відстрочки платежів, бартерних розрахунків.

Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020–2024 роки засвідчив загальне покращення показників ліквідності та платоспроможності у 2020–2023 роках, що характеризує підприємство як фінансово стійке та незалежне від зовнішніх джерел фінансування. Водночас у 2024 році виявлено певне погіршення динаміки окремих показників, що може бути пов'язано зі змінами в операційній діяльності або інвестиційними рішеннями. Аналіз ділової активності та рентабельності показав наявність проблемних аспектів, зокрема зниження ефективності використання активів, уповільнення оборотності дебіторської заборгованості та нестабільність показників прибутковості.

3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ НА ТОВ «ПРОЦЕС ІНЖИНІРИНГ»

3.1 Аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

Аудит розрахунків з постачальниками є ключовим елементом контролю достовірності фінансової звітності підприємства, оскільки саме ці операції формують значну частку поточних зобов’язань та мають прямий вплив на платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість суб’єкта господарювання. В умовах інтенсивних господарських взаємовідносин та зростаючої ролі договірних відносин у забезпеченні безперебійності виробничих процесів, аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» набуває особливої актуальності.

Тест внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Тест внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками

№	Зміст питання	Інфор-мація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Який план рахунків використовується на підприємстві: спрощений чи загальний?		+		Використовується загальний План рахунків (Наказ МФУ №291).
2	Якою кореспонденцією рахунків відображається надходження товарів від постачальників: Дт 28 Кт 68; Дт 201 Кт 631; Дт 26 Кт 63; Дт 28 Кт 37?		+		Правильна кореспонденція: Дт 201 Кт 631 (списано матеріали від постачальників).
3	Якою кореспонденцією рахунків відображається перерахування оплати постачальникам при умові післяоплати: Дт 68 Кт 31; Дт 631 Кт 311; Дт 37 Кт 31; Дт 371 Кт 311?		+		Правильна кореспонденція: Дт 631 Кт 311.

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6
4	Якою кореспонденцією рахунків відображається перерахування оплати постачальникам при умові попередньої оплати: Дт 37 Кт 31; Дт 371 Кт 311; Дт 68 Кт 31; Дт 631 Кт 311?		+		Правильна кореспонденція: Дт 371 Кт 311.
5	Чи прописано в наказі про облікову політику розрахунки з постачальниками?		+		В обліковій політиці визначено рахунки 63, 631, порядок документування, строки оплати.
6	Якими первинними документами оформлюється надходження товарів від постачальників: накладна; рахунок; товарно-транспортна накладна; акт приймання?		+		Застосовуються: накладні, ТТН, акти приймання. Рахунок не є первинним документом.
7	Якими первинними документами оформлюється оплата постачальникам: платіжним дорученням; рахунок; видатковим касовим ордером; виписка банку?		+		Оплата оформлюється платіжним дорученням та банківською випискою.
8	Чи складаються акти звірки по розрахункам з постачальниками?		+		

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Загальний план аудиту розрахунків з постачальниками наведено у таблиці 3.2.

Підприємство: ТОВ «Процес Інжиніринг»

Аудитор: Гальцев В.О.

Період аудиту: січень–лютий 2025 р.

Період, що перевіряється: 2024 р.

Таблиця 3.2 – Загальний план аудиту розрахунків з постачальниками

Етапи аудиту	Процедури аудиту	Докази для аудиту	Період проведення	Виконавці
1	2	3	4	5
Попередній	Знайомство з бізнесом клієнта, його постачальниками,	Установчі документи, наказ про облікову політику, перелік	Січень 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5
	номенклатурою виробничих запасів та обліковою політикою	постачальників, номенклатура запасів		
Основний	Перевірка наявності та правильності заповнення довіреностей на отримання запасів	Довіреності, журнали реєстрації довіреностей	Січень 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.
	Перевірка відповідності наказу про облікову політику вимогам НП(С)БО	Наказ про облікову політику, НП(С)БО 1, 9, П(С)БО 16	Січень 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.
	Перевірка правильності визначення дебіторської заборгованості за авансами постачальникам	Виписки банку, рахунки, договори	Січень–лютий 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.
	Перевірка визначення кредиторської заборгованості постачальникам за поставлені запаси	Накладні, ТТН, податкові накладні, акти приймання	Січень–лютий 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.
Заключний	Узагальнення результатів аудиту та складання аудиторського звіту	Робочі документи аудитора, підсумкові відомості	Лютий 2025 р.	Аудитор Гальцев В.О.

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Програма аудиту розрахунків з постачальниками наведено у таблиці 3.3.

Робочі документи аудитора наведені у таблицях 3.4–3.7.

Підприємство: ТОВ «Процес Інжиніринг»

Аудитор: Гальцев В.О.

Період перевірки: 01.01.2024 – 31.12.2024 р.

Період проведення аудиту: січень–лютий 2025 року

Підприємство: ТОВ «Процес Інжиніринг»

Аудитор: Гальцев В.О.

Таблиця 3.3 – Програма аудиту розрахунків з постачальниками

№	Мета аудиту	Перелік процедур аудиту	Метод аудиту	Код робочого документа	Період проведення	Вико-навець
1	Встановити наявність та правильність оформлення довіреностей на отримання виробничих запасів	Перевірка наявності, термінів дії та правильності заповнення довіреностей	Докумен-тальний	ПОС-1	Січень 2025 р.	Гальцев В.О.
2	Переконатися у відповідності облікової політики вимогам нормативних документів	Порівняння наказу про облікову політику з вимогами НП(С)БО 1, 9, НП(С)БО 16	Докумен-тальний	ПОС-2	Січень 2025 р.	Гальцев В.О.
3	Перевірити правильність визначення дебіторської заборгованості за авансами постачальникам	Перевірка банківських виписок, договорів, рахунків; підтвердження залишків	Докумен-тальний, арифме-тичний	ПОС-3	Січень–лютий 2025 р.	Гальцев В.О.
4	Перевірити правильність визначення кредиторської заборгованості за поставлені запаси	Зіставлення накладних, товарно-транспортних накладних, податкових накладних; звірка з реєстрами	Докумен-тальний, вибірковий	ПОС-4	Січень–лютий 2025 р.	Гальцев В.О.

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Таблиця 3.4 – Робочий документ ПОС-1 Перевірка наявності та правильності заповнення довіреностей

ПІБ	Серія, номер довіреності	Дата видачі	Серія, номер паспорта	Найменування цінностей	Одиниця виміру	Кількість	Підписи	Печатка
Коваль А.П.	ДОВ-311	15.02.2024	МС 124578	Болти М12	шт.	300	Відсутній підпис отримувача	Є
Петренко І.О.	ДОВ-322	28.03.2024	Вказано недійсний номер паспорта (старий формат)	Труби стальні Ø40	м	120	Є	Печатка відсутня
Грицик Р.П.	Немає серії, лише № 441	12.07.2024	ЕН 554433	Кабель ВВГ	м	Кількість не вказана	Є	Є

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Висновок аудитора за робочим документом ПОС-1. Під час перевірки встановлено суттєві порушення ведення та оформлення довіреностей:

1. В окремих документах відсутні підписи, що позбавляє їх юридичної сили.

2. У двох випадках відсутня або некоректно зазначена серія довіреності, що порушує вимоги Інструкції № 99.

3. Виявлено недійсний паспортний документ, який не відповідає вимогам чинного законодавства.

4. В одному документі не зазначено кількість отриманих матеріалів, що створює ризик зловживань і необлікованого вибуття активів.

5. Відсутність печатки у деяких довіреностях свідчить про недотримання внутрішніх регламентів підприємства.

Порушення мають ризик виникнення необлікованого руху виробничих запасів, завищення витрат і можливих зловживань. Аудитор рекомендує

підприємству впровадити журнал реєстрації довіреностей та розробити стандарт заповнення.

Таблиця 3.5 – Робочий документ ПОС-2 Перевірка відповідності наказу про облікову політику НП(С)БО

Показник	НП(С)БО 11 «Зобов'язання»	НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	Наказ про облікову політику	Примітки
Кредиторська заборгованість	Визначена як теперішня заборгованість, що підлягає погашенню	–	Відсутній порядок визнання кредиторської заборгованості	Порушено вимоги п. 5 НП(С)БО 11
Дебіторська заборгованість	–	Класифікується на поточну та довгострокову	Не розмежовано поточну та авансові платежі	Порушено п. 4 НП(С)БО 10

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Висновок аудитора за робочим документом ПОС-2. У наказі про облікову політику ТОВ «Процес Інжиніринг» встановлено наступні недоліки:

1. Відсутній порядок визнання кредиторської заборгованості, що суперечить НП(С)БО 11 та створює ризик відстрочки відображення зобов’язань.

2. Не визначено критерії класифікації дебіторської заборгованості, зокрема розмежування авансових платежів та поточної дебіторської заборгованості.

3. Не прописано метод оцінки дебіторської заборгованості на дату балансу.

Визначені недоліки можуть призвести до суттєвих викривлень у фінансовій звітності, тому аудитор рекомендує оновити наказ відповідно до НП(С)БО 10 і 11.

Висновок аудитора за робочим документом ПОС-3:

1. По ТОВ «БудПромПоставка» виявлено завищення дебіторської заборгованості на 1 500 грн через арифметичну помилку.

2. По ПП «Метал-Сервіс» встановлено ризикову операцію: аванс у сумі 50 000 грн виплачено, але поставка не відбулася. Ризик неотримання активів та можливі ознаки недобросовісності постачальника.

Таблиця 3.6 – Робочий документ ПОС-3 Перевірка правильності визначення дебіторської заборгованості постачальників по попередній оплаті

Період	Постачальники	Дебіторська заборгованість (грн)	Договір	Дата поставки	Сума поставки	Відхилення
2024	ТОВ «Буд Пром Поставка»	84 000 грн	№ 14/2024	14.03.2024	82 500 грн	–1 500 грн (завищено)
2024	ПП «Метал-Сервіс»	50 000 грн	№ 22/2024	Поставка не відбулась	–	+50 000 грн (ризик безпідставного авансу)
2024	ТОВ «Технорама»	36 700 грн	№ 19/2024	11.12.2024	36 700 грн	0

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

3. Інші операції відповідають даним обліку.

Загалом аудитор вважає, що підприємство має ризик втрати активів через слабкий контроль за отриманням товарів та несвоєчасне відстеження авансів.

Таблиця 3.7 – Робочий документ ПОС-4 Перевірка правильності визначення кредиторської заборгованості постачальників по після оплаті

Період	Постачальники	Кредиторська заборгованість (грн)	Договір	Дата оплати	Сума оплати	Відхилення
2024	ТОВ «Електро Світ»	112 400 грн	№ 33/2024	27.12.2024	112 400 грн	0
2024	ПП «Інженер-М»	64 000 грн	№ 09/2024	Оплата проведена частково – 40 000 грн	40 000 грн	–24 000 грн (занижено)
2024	ТОВ «Буд Комфорт»	92 500 грн	№ 05/2024	Оплата не проведена, але списана у витрати	0	+92 500 грн (незаконне списання)

Джерело: проведено на підставі на методики [57]

Висновок аудитора за робочим документом ПОС-4. Аудитором встановлено:

1. По ПП «Інженер-М» кредиторська заборгованість занижена на 24 000 грн, що призводить до викривлення зобов’язань і витрат.

2. По ТОВ «БудКомфорт» виявлено неправомірне списання кредиторської заборгованості у витрати, що є грубим порушенням НП(С)БО 11 та може свідчити про навмисне викривлення результату діяльності.

3. Операції по ТОВ «ЕлектроСвіт» достовірні.

Порушення мають суттєвий вплив на правильність визначення фінансового результату та зобов’язань станом на 31.12.2024.

Аудиторський звіт

за результатами перевірки операцій кредиторською заборгованістю за розрахунками з постачальниками та правильності оформлення первинних документів на підприємстві ТОВ «Процес Інжиніринг»

Період, що перевірявся: 01.01.2024 – 31.12.2024 р.

Період проведення аудиту: січень–лютий 2025 року

Аудитор: Гальцев В.О.

1. Мета та обсяг аудиту. Метою аудиту було:

- перевірка правильності та законності ведення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості;

- оцінка реальності та підтвердженості заборгованості постачальників і покупців;

- перевірка наявності, коректності та законності первинних документів, що підтверджують господарські операції;

- оцінка відповідності облікової політики підприємства вимогам НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та НП(С)БО 11 «Зобов’язання».

Аудит проведено вибірковим методом шляхом дослідження робочих документів ПОС-1 – ПОС-4, первинних документів, договорів, платіжних доручень та облікової політики.

2. Результати перевірки первинних документів (Робочий документ ПОС-1). Під час перевірки довіреностей встановлено:

- відсутні підписи отримувачів матеріалів;

- у ряді довіреностей відсутня серія або вказані недійсні паспортні дані;

- виявлена відсутність печатки, що суперечить внутрішньому регламенту підприємства;

- в окремих документах не вказано кількість отриманих товарів.

Отже, оформлення довіреностей ведеться з порушеннями, що створює ризики зловживань і неконтрольованого вибуття запасів.

3. Перевірка відповідності наказу про облікову політику НП(С)БО (Робочий документ ПОС-2). Виявлено такі невідповідності:

- у наказі не визначено порядок визнання кредиторської заборгованості;

- не розмежовано види дебіторської заборгованості (поточна, довгострокова, аванси);

- не встановлено метод оцінки дебіторської заборгованості на дату балансу.

Отже, облікова політика потребує доопрацювання для забезпечення відповідності НП(С)БО 10 і 11.

4. Перевірка правильності визначення дебіторської заборгованості за авансами (Робочий документ ПОС-3). Встановлено наступні порушення:

- завищення дебіторської заборгованості по ТОВ «БудПромПоставка» на 1 500 грн через помилку розрахунків;

- ризик безпідставної видачі авансу ПП «Метал-Сервіс» у сумі 50 000 грн – поставка не здійснена;

- інші операції відповідають обліковим даним.

Отже, підприємство має ризики втрати активів через недостатній контроль за авансовими платежами та фактом отримання товарів.

5. Перевірка правильності визначення кредиторської заборгованості постачальників по післяоплаті (Робочий документ ПОС-4). Встановлено такі порушення:

- заниження кредиторської заборгованості по ПП «Інженер-М» на 24 000 грн через неповне проведення оплати;

- необґрунтоване списання 92 500 грн кредиторської заборгованості по ТОВ «БудКомфорт» у витрати, що суперечить НП(С)БО 11;

- операції з ТОВ «ЕлектроСвіт» відповідають даним обліку та підтверджені документально.

Отже, допущені помилки призводять до викривлення фінансових результатів та можуть мати ознаки навмисного заниження кредиторської заборгованості.

6. Оцінка ризиків та вплив на фінансову звітність. За результатами перевірки встановлено такі основні ризики:

- ризик недостовірного відображення дебіторської та кредиторської заборгованості;

- ризик втрати активів через видачу авансів ненадійним постачальникам;

- ризик завищення або заниження витрат звітного періоду;

- ризик помилкового або навмисного списання зобов'язань;

- слабкі внутрішні контрольні процедури.

Дані порушення можуть мати суттєвий вплив на достовірність фінансової звітності підприємства.

7. Висновок аудитора. На основі проведених процедур аудитор дійшов висновку, що облік дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Процес Інжиніринг» станом на 31.12.2024 року містить суттєві помилки, зокрема:

- невірне визначення розміру заборгованості;

- порушення порядку відображення авансів та післяоплати;

- неправомірне списання кредиторської заборгованості;

- порушення вимог до оформлення первинних документів.

У зв’язку з виявленими порушеннями фінансова звітність може не відображати правдиве та неупереджене уявлення про фінансовий стан підприємства.

8. Рекомендації аудитора за результатами перевірки:

- негайно переглянути та оновити наказ про облікову політику відповідно до НП(С)БО 10 і 11;

- запровадити жорсткіший контроль за реєстрацією довіреностей, включаючи журнал реєстрації;

- відновити кредиторську заборгованість, списану необґрунтовано;

- провести звірку з постачальниками та здійснити уточнення авансових платежів;

- запровадити регулярну інвентаризацію розрахунків та контроль строків закриття авансів;

- переглянути роботу бухгалтерії та розробити внутрішні контрольні процедури, спрямовані на уникнення подібних помилок у майбутньому.

Таким чином, проведений аудит розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» виявив низку суттєвих недоліків у системі внутрішнього контролю, обліковій політиці та безпосередньо у відображенні господарських операцій. Отримані результати свідчать про наступні порушення, а саме: формальні помилки у довіреностях та невідповідності облікової політики вимогам НП(С)БО, необґрунтоване списання кредиторської заборгованості та ризикове управління авансовими платежами. Ці порушення мають прямий вплив на достовірність фінансової звітності, зокрема на показники зобов'язань, витрат та фінансового результату.

3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

Основою для розробки пропозицій щодо удосконалення обліку є запропоновані форми аналітичних відомостей розрахунків з постачальниками, яка спростить ведення обліку, зменшить помилки та прискорить відображення у фінансової звітності.

Аналітична відомість обліку договорів з постачальниками наведена у таблиці 3.8. Метою складання аналітичної відомості фіксація чинних договорів, їх умов, строків виконання, сум зобов'язань. Призначення аналітичної відомості дозволяє фіксувати умови договорів нормам законодавства, внутрішнім регламентам і принципам облікової політики (зокрема, щодо моменту визнання зобов'язання).

Таблиця 3.8 – Аналітична відомість обліку договорів з постачальниками

№	Постачальник	№ договору	Дата укладення	Термін дії	Сума договору, грн	Умови оплати	Відповідальний виконавець	Відповідність договору обліковій політиці

Джерело: удосконалено автором

Аналітична відомість руху розрахунків з постачальниками наведена у таблиці 3.9. Метою складання аналітичної відомості є відображення надходження товарів (послуг) і відповідних платежів постачальникам, повноти й своєчасністю проведення розрахунків. Призначення аналітичної відомості сприяє коректності відображення операцій на рахунках 63, 20, 28, 31, 36, а також забезпечує взаємозв'язок первинних документів із бухгалтерськими записами.

Таблиця 3.9 – Аналітична відомість руху розрахунків з постачальниками

№	Постачальник	Дата операції	Первинний документ (накладна, акт)	Сума, грн	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Стан розрахунків (оплачено / не оплачено)	Виписка банку №, дата

Джерело: удосконалено автором

Аналітична відомість контролю оплати рахунків постачальників наведена у таблиці 3.10. Метою складання аналітичної відомості є моніторинг своєчасності проведення оплат, недопущення утворення простроченої заборгованості. Призначення складання аналітичної відомості є своєчасно виявляти відхилення між договірними умовами та фактичними

платежами, формує аналітичну базу для оцінки кредиторської дисципліни підприємства.

Таблиця 3.10 – Аналітична відомість контролю оплати рахунків постачальників

№	Поста-чальник	Рахунок-фактура / накладна №	Дата отримання	Строк оплати за договором	Дата фактичної оплати	Сума до оплати, грн	Сума сплачена, грн

Джерело: удосконалено автором

Аналітична відомість звірки взаєморозрахунків із постачальниками наведена у таблиці 3.11. Метою складання аналітичної відомості перевірка відповідності даних бухгалтерського обліку підприємства даним постачальників за результатами актів звіряння. Призначення складання аналітичної відомості є проведення звірки взаєморозрахунків із постачальниками

Таблиця 3.11 – Аналітична відомість звірки взаєморозрахунків із постачальниками

№	Постачальник	Сальдо на початок періоду	Обороти дебету	Обороти кредиту	Сальдо на кінець (за обліком)	Сальдо за актом звіряння

Джерело: удосконалено автором

Аналітична відомість оцінки ризиків кредиторської заборгованості наведена у таблиці 3.12. Мета складання аналітичної відомості аналіз стану розрахунків для визначення ризику неплатоспроможності, прострочення або безнадійності зобов’язань перед постачальниками. Призначення складання аналітичної відомості є сприяє управлінню ризиками, формуванню резервів під зобов’язання, а також забезпечує аналітичну основу для внутрішнього аудиту й фінансового планування.

Таблиця 3.12 – Аналітична відомість оцінки ризиків кредиторської заборгованості

№	Поста-чальник	Загальна сума заборгованості	Сума прострочена (>30 днів)	Частка в загальній кредиторці, %	Рівень ризику (низький / середній / високий)	Ймовірність судового спору

Джерело: удосконалено автором

Отже, запропоновані аналітичні відомості дозволяють систематизувати чинні зобов'язання та забезпечує їх відповідність обліковій політиці підприємства. Відомість руху розрахунків формує коректне відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках, підсилюючи достовірність фінансової звітності. Регулярний контроль за розрахунками сприяє запобіганню простроченої заборгованості й формує дисципліну виконання договірних умов. Звірку взаєморозрахунків між контрагентами проходять з використанням сучасних інформаційних систем та технологій обліку, що забезпечує узгодженість даних між підприємством і постачальниками, мінімізуючи ризики помилок та непорозумінь.

3.3 Шляхи щодо удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг»

Мета аудиту розрахунків з постачальниками полягає у формуванні обґрунтованої професійної думки щодо достовірності, повноти, своєчасності та законності відображення операцій із постачальниками в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, а також у оцінці ефективності системи внутрішнього контролю, яка забезпечує правильність формування кредиторської заборгованості та управління взаємовідносинами з контрагентами.

Завдання аудиту розрахунків з постачальниками полягають у всебічній перевірці системи внутрішнього контролю, правильності ведення

синтетичного й аналітичного обліку, достовірності первинних документів, реальності та повноти кредиторської заборгованості, правильності кореспонденції рахунків і відповідності облікової політики вимогам національних стандартів бухгалтерського обліку.

Тест внутрішнього контроля розрахунків з постачальниками є ключовим елементом системи перевірки. Його проведення дозволяє встановити ступінь ефективності діючих контрольних механізмів, спрямованих на запобігання помилкам, дублюванню операцій, несанкціонованим платежам та викривленню фінансової звітності. За допомогою тесту оцінюють рівень надійності системи внутрішнього контролю за розрахунками з постачальниками, своєчасність і достовірність облікових даних, законність господарських операцій, а також ризики викривлення фінансової звітності. Тест внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками наведено у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13 – Тест внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками

№	Питання тесту	Варіанти відповідей	Так / Ні	Коментар аудитора
1	2	3	4	5
1	Чи визначено в наказі про облікову політику порядок визнання кредиторської заборгованості?			
2	Чи ведеться аналітичний облік розрахунків з постачальниками в розрізі кожного контрагента на рахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»?			
3	Чи проводиться періодична (щоквартальна) звірка взаєморозрахунків із постачальниками?			
4	Чи здійснюється попередній контроль договорів постачання бухгалтерською та юридичною службами?			
5	Чи підтверджуються всі операції з постачальниками належно оформленими первинними документами (накладні, акти, рахунки-фактури)?			
6	Чи існує механізм узгодження сум між первинними документами, актами звіряння та бухгалтерськими записами?			

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4	5
7	Чи своєчасно відображаються операції з постачальниками у бухгалтерському обліку (в межах звітного періоду)?			
8	Чи застосовується подвійний контроль при здійсненні оплат постачальникам (підпис головного бухгалтера і керівника)?			
9	Чи існує контроль за дотриманням строків позовної давності щодо кредиторської заборгованості?			
10	Чи проводиться аналіз простроченої кредиторської заборгованості для виявлення ризику штрафних санкцій або втрати репутації?			
11	Чи перевіряється відповідність умов договорів постачання чинному законодавству?			
12	Чи здійснюється контроль за правильністю класифікації кредиторської заборгованості (короткострокова / довгострокова)?			
13	Чи проводиться інвентаризація розрахунків з постачальниками на кінець звітного року?			
14	Чи складається звіт внутрішнього контролю з рекомендаціями щодо усунення виявлених недоліків?			

Джерело: удосконалено автором

Складання плану аудиту розрахунків з постачальниками є невід’ємним етапом професійної організації аудиторської діяльності, оскільки забезпечує системність, послідовність і наукову обґрунтованість процесу перевірки. Планування дозволяє оптимізувати використання ресурсів аудитора, визначити обсяг необхідних процедур та встановити пріоритети у дослідженні потенційно ризикових ділянок обліку. Метою складання плану є перевірка достовірності, законності та обґрунтованості відображення у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності операцій із постачальниками, а також оцінки ефективності системи внутрішнього контролю за кредиторською заборгованістю. План аудиту розрахунків з постачальниками наведено у таблиці 3.14.

Таблиця 3.14 – План аудиту розрахунків з постачальниками

№	Етап аудиту	Зміст робіт	Термін перевірки	Виконавці
1	Підготовчий етап	Ознайомлення з обліковою політикою підприємства, організацією обліку розрахунків з постачальниками		
		Перевірка ефективності контрольних процедур, визначення ризиків недостовірного відображення операцій		
2	Основний етап	Оцінка внутрішнього контролю та ризиків		
3		Організаційний блок		
4		Перевірка достовірності зобов’язань		
5		Перевірка документального забезпечення операцій		
6		Перевірка бухгалтерських проведень		
7	Підсумковий етап	Узагальнення результатів перевірки, формування аудиторського звіту		

Джерело: удосконалено автором

Складання програми аудиту розрахунків з постачальниками є важливим етапом планування аудиторської перевірки, оскільки визначає конкретний перелік процедур для отримання аудиторських доказів. Програма аудиту виступає детальним тактичним інструментом, що конкретизує загальний план перевірки та забезпечує систематичність дослідницького процесу. Метою складання програми є забезпечення системності, послідовності і повноти аудиторських процедур для перевірки обліку розрахунків із постачальниками та достовірності їх відображення у фінансовій звітності. Програма аудиту розрахунків з постачальниками наведена у таблиці 3.15.

Таблиця 3.15 – Програма аудиту розрахунків з постачальниками

№	Напрям аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Джерела інформації	Робочий документ
1	2	3	4	5
1	Оцінка внутрішнього контролю та ризиків			
	Діагностика системи внутрішнього контролю	Аналіз процедур затвердження договорів, санкціонування оплат	Положення про фінконтроль, внутрішні регламенти	АУД–ПР–1.1

Продовження таблиці 3.15

1	2	3	4	5
	Оцінка ризиків недостовірності облікових даних	Визначення рівня ризиків (низький, середній, високий)	Матриця ризиків, облікові регістри	АУД–ПР–1.2
2	Організаційний блок			
	Аналіз облікової політики щодо розрахунків з постачальниками	Перевірка закріплення у наказі про облікову політику моменту визнання зобов'язань, методів оцінки, порядку аналітичного обліку	Наказ про облікову політику, облікові регістри	АУД–ПР–2.1
	Оцінка структури облікових записів	Перевірка ведення субрахунків 631, 632, 685; правильність аналітики	Головна книга, оборотно-сальдова відомість	АУД–ПР–2.2
3	Перевірка достовірності зобов'язань			
	Звірка розрахунків з постачальниками	Отримання актів звіряння, зіставлення з обліковими даними	Акти звіряння, оборотно-сальдові відомості	АУД–ПР–3.1
	Аналіз простроченої кредиторської заборгованості	Визначення термінів утворення, наявності претензійних сум	Відомості розрахунків, договірна база	АУД–ПР–3.2
4	Перевірка документального забезпечення операцій			
	Перевірка наявності первинних документів	Наявність накладних, рахунків-фактур, актів приймання-передачі	Первинні документи, журнали реєстрації	АУД–ПР–4.1
	Оцінка правильності оформлення документів	Повнота реквізитів, підписи, відповідність договорів	Первинні документи, договори	АУД–ПР–4.2
5	Перевірка бухгалтерських проведень			
	Перевірка кореспонденції рахунків	Встановлення відповідності облікових записів економічному змісту операцій	Журнали, оборотні відомості	АУД–ПР–5.1
	Перевірка списання кредиторської заборгованості	Аналіз підстав для списання простроченої заборгованості	Накази, довідки бухгалтера	АУД–ПР–5.2

Джерело: удосконалено автором

Робочий документ АУД–ПР–1.2 «Оцінка ризиків та системи внутрішнього контролю за розрахунками з постачальниками» наведено у таблиці 3.16. Метою складання робочого документа є оцінка ефективності

системи внутрішнього контролю щодо достовірності, повноти та законності операцій із постачальниками.

Таблиця 3.16 – Робочий документ АУД–ПР–1.2 «Оцінка ризиків та системи внутрішнього контролю за розрахунками з постачальниками»

№	Напрям контролю	Контрольна процедура	Рівень ризику (низький/ середній/ високий)	Результат перевірки	Висновок аудитора	Рекомендації
1	Укладання договорів	Перевірка наявності підписаних угод	Низький	Без порушень	Контроль ефективний	–
2	Оплата рахунків	Перевірка дотримання термінів оплат	Середній	Виявлено затримки	Контроль частково ефективний	Впровадити автоматичне нагадування
3	Відобра-ження зобов'я-зань	Порівняння з даними первинних документів	Високий	Виявлено помилки	Необхідно посилити аналітичний контроль	

Джерело: удосконалено автором

Робочий документ АУД–ПР–2.1 «Перевірка стану обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками» наведена у таблиці 3.17**.** Метою складання документа є оцінка ведення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками, наявність аналітичного обліку, дотримання принципів визнання зобов'язань та відповідність облікової політики вимогам НП(С)БО 11 «Зобов'язання» або МСБО 37.

Таблиця 3.17 – Робочий документ АУД–ПР–2.1 «Перевірка стану обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками»

№	Показник перевірки	Наявність		Відповідність політиці	Примітки аудитора
		Так	Ні		
1	2	3	4	5	6
1	Визначено рахунки для обліку постачальників (631, 632)				
2	Забезпечено аналітичний облік за кожним контрагентом				
3	Відповідність даних синтетичного та аналітичного обліку				
4	Оцінка реальності кредиторської заборгованості				

Продовження таблиці 3.17

1	2	3	4	5	6
5	Наявність облікової політики щодо моменту визнання зобов'язань				

Джерело: удосконалено автором

Робочий документ АУД–ПР–3.1 «Звірка розрахунків з постачальниками (акти звіряння, первинні документи)» наведена у таблиці 3.18. Метою складання документа є перевірка достовірності залишків заборгованості перед постачальниками шляхом звірки даних бухгалтерського обліку підприємства з актами звіряння контрагентів.

Таблиця 3.18 – Робочий документ АУД–ПР–3.1 «Звірка розрахунків з постачальниками (акти звіряння, первинні документи)»

№	Найменування постачальника	Сальдо за даними обліку підприємства, грн	Сальдо за даними постачальника	Відхилення (+/–)	Причини розбіжностей	Висно-вок аудитора

Джерело: удосконалено автором

Робочий документ АУД–ПР–4.2 «Перевірка правильності документального оформлення операцій з постачальниками» наведено у таблиці 3.19. Метою складання документа є оцінка достовірності та законності первинних документів, які підтверджують господарські операції з постачальниками.

Таблиця 3.19 – Робочий документ АУД–ПР–4.2 «Перевірка правильності документального оформлення операцій з постачальниками»

№	Документ (накладна, акт, рахунок-фактура)	Дата	Сума, грн	Відповідність реквізитам	Підпис / печатка	Виявлені порушення

Джерело: удосконалено автором

Робочий документ АУД–ПР–5.1 «Перевірка кореспонденції рахунків з постачальниками» наведено у таблиці 3.20. Метою складання документів є

встановлення правильності відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках при здійсненні розрахунків із постачальниками.

Таблиця 3.20 – Робочий документ АУД–ПР–5.1 «Перевірка кореспонденції рахунків з постачальниками»

№	Зміст операції	За даними підприємства			За даними аудиту				Відхилення		
		Дт	Кт	Сума, грн	Відповідність обліковій політиці	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Джерело: удосконалено автором

Отже, проведене дослідження підтверджує, що запропонований тест, план, програма робочі документи складають комплексну методику проведення перевірки. План аудиту забезпечує послідовність та розподіл аудиторських процедур, а програма аудиту конкретизує перелік необхідні дії, джерела доказів та робочі документи. Робочі документи сприяють об’єктивній оцінці достовірності зобов’язань, повноти документального оформлення, реальності кредиторської заборгованості та правильності бухгалтерських проведень. Це формує методичну базу для підвищення якості проведення аудиту за допомогою сучасних інформаційних систем та технологій аудиту для посилення фінансової дисципліни підприємства та підвищення ефективності діяльності.

Отже, у третьому розділі обґрунтовано напрями вдосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на ТОВ «Процес Інжиніринг» з урахуванням результатів проведеної аудиторської перевірки.

Встановлено наявність суттєвих недоліків у системі внутрішнього контролю, обліковій політиці та документальному оформленні операцій, що негативно впливають на достовірність відображення дебіторської й кредиторської заборгованості та фінансових результатів підприємства.

Запропоновані аналітичні відомості для обліку розрахунків з постачальниками, використання яких забезпечує підвищення деталізації

облікової інформації, посилення контролю за виконанням договірних зобов’язань, своєчасністю оплат і достовірністю даних фінансової звітності.

Розроблено удосконалену методику аудиту розрахунків з постачальниками, що включає тест внутрішнього контролю, план, програму та систему робочих документів аудитора, спрямованих на зниження ризиків викривлення облікових даних і підвищення якості аудиторських висновків. Це сприятиме підвищенню ефективності обліку й аудиту розрахунків з постачальниками, зміцненню фінансової дисципліни, зниженню ризиків втрати активів та забезпеченню достовірності фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг».

ВИСНОВКИ

Досліджено законодавчо-нормативну базу, що регламентує порядок визнання, оцінки, обліку та розкриття кредиторської заборгованості, встановлено визначальну роль НП(С)БО 11 «Зобов'язання» у формуванні методологічної основи обліку розрахунків із постачальниками.

Проведено порівняння національних стандартів і МСФЗ показало загальну схожість підходів до визнання зобов'язань, водночас виявив суттєві відмінності в оцінці, дисконтуванні та рівні розкриття інформації, що має важливе значення для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність або переходять на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Розкрито економічну сутність та організаційно-методичні особливості обліку розрахунків з постачальниками залежно від форм розрахунків, що забезпечує достовірне формування кредиторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності. Визначено значення аудиту розрахунків з постачальниками як інструменту контролю за законністю, повнотою та реальністю зобов'язань, а також засобу зниження ризиків і підвищення ефективності управлінських рішень.

Надана загальна характеристика підприємства засвідчила, що воно є сучасним інжиніринговим суб'єктом господарювання з розвиненою організаційною структурою, широким спектром інженерно-технологічних послуг та орієнтацією на інноваційний розвиток і комплексний підхід до реалізації проєктів.

Дослідження обліку розрахунків з постачальниками показало, що на підприємстві сформована система документального забезпечення та бухгалтерського відображення операцій, яка відповідає вимогам НП(С)БО 11 та забезпечує достовірне формування кредиторської заборгованості. Облік ведеться на рахунках 631 та 632 із урахуванням особливостей видачі авансу, відстрочки платежів, бартерних розрахунків.

Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Процес Інжиніринг» за 2020–2024 роки засвідчив загальне покращення показників ліквідності та платоспроможності у 2020–2023 роках, що характеризує підприємство як фінансово стійке та незалежне від зовнішніх джерел фінансування. Водночас у 2024 році виявлено певне погіршення динаміки окремих показників, що може бути пов’язано зі змінами в операційній діяльності або інвестиційними рішеннями. Аналіз ділової активності та рентабельності показав наявність проблемних аспектів, зокрема зниження ефективності використання активів, уповільнення оборотності дебіторської заборгованості та нестабільність показників прибутковості.

Встановлено наявність суттєвих недоліків у системі внутрішнього контролю, обліковій політиці та документальному оформленні операцій, що негативно впливають на достовірність відображення дебіторської й кредиторської заборгованості та фінансових результатів підприємства.

Запропоновані аналітичні відомості для обліку розрахунків з постачальниками, використання яких забезпечує підвищення деталізації облікової інформації, посилення контролю за виконанням договірних зобов’язань, своєчасністю оплат і достовірністю даних фінансової звітності.

Розроблено удосконалену методику аудиту розрахунків з постачальниками, що включає тест внутрішнього контролю, план, програму та систему робочих документів аудитора, спрямованих на зниження ризиків викривлення облікових даних і підвищення якості аудиторських висновків. Це сприятиме підвищенню ефективності обліку й аудиту розрахунків з постачальниками, зміцненню фінансової дисципліни, зниженню ризиків втрати активів та забезпеченню достовірності фінансової звітності ТОВ «Процес Інжиніринг».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 10.10.2025).

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 10.10.2025).

3. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань : наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text (дата звернення: 10.10.2025).

4. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : пер. з англ. / [О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе та ін.]. Київ : СТАТУС, 2006. 1152 с.

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-21_ukr_2016.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-02_ukr_2016.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 10.10.2025).

9. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf

(дата звернення: 10.10.2025).

10. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13. (дата звернення: 10.10.2025).

11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text (дата звернення: 21.10.2025)

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text (дата звернення: 21.10.2025)

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку НП(С)БО 9 «Запаси» : наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text (дата звернення: 21.10.2025)

14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text (дата звернення: 10.10.2025).

15. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgibin/laws/main.cgi?nreg=2755-17 (дата звернення: 10.10.2025).

16. Агаркова О. А. Проблемні аспекти обліку розрахунків із постачальниками. URL: http://www.rusnauka.com /5_SWMN_2012/Economics /7_101448.doc. htm (дата звернення: 10.10.2025).

17. Акімова Н. С., Новицька Н. В. Основні проблеми обліку та внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованостей. *Науково-технічний збірник. Серія: Економічні науки.* 2007. № 77. С. 268-273.

18. Аудит : методика документування : навч. посіб. / І. І. Пилипенко, В. І. Драч, Н. М. Проскуріна. Київ : Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2003. 457 с.

19. Аудит : методика і організація : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.

20. Аудит : теорія і практика : навч. посіб. / А. Г. Загородній, М. В. Корягін, А. В. Єлісєєв. Львів : Львівська політехніка, 2004. 456 с.

21. Бабіч В. В., Сагова С. В. Фінансовий облік (облік активів) : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 282 с.

22. Бразілій Н. М., Лисенко О. О. Внутрішній контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками як шлях вдосконалення системи внутрішнього контролю підприємства. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки».* 2012. №30 (1). С. 20-26.

23. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : Рута, 2009. 912 с.

24. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник. Житомир : Рута, 2002. 672 с.

25. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посіб / за ред. Р.Л. Хомяка. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект - Захід», 2003. 820 с.

26. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації : зб. наук. пр. 2013. Вип. 2(11). 463 с.

27. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології : монографія / за заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. Київ, 2013. 606 с.

28. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, М. В. Корягін, Р. Л. Хом'як, О. С. Височан, В. І. Воськало. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 248 с.

29. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / за ред. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2006. 832 с.

30. Виноградова М. О., Жидєєва Л. І. Аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 654 с.

31. Вербило О. Ф., Кондрицька Т. П., Ярошинська В. М. Бухгалтерський облік у менеджменті : зміст та методика навчання : підручник / за ред. проф. О. Ф. Вербило. Ч. 2. Фінансовий облік. Київ : НАУ, 2006. 696 с.

32. Верхоглядова Н. І., Шило В. П., Ільїна С. Б. Бухгалтерський фінансовий облік : теорія та практика : навч.-практ. посіб. Київ : Ценрт учбової літератури, 2010. 536 с.

33. Візіренко С. В. Удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Інноваційна економіка.* 2014. № 3. С. 249-254.

34. Власюк Г. В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. *Держава та регіони.* 2009. № 5. С. 40-44.

35. Волкова І. А. Фінансовий облік – 1 : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2008. 228 с.

36. Гальцев В. О., Меліхова Т. О. Облік та аудит розрахунків з постачальниками в умовах цифровізації. *Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС* : матеріали VII всеук. наук.- практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фах-ів. Київ : КНЕУ, 2025. С. 175-177.

37. Гальцев В. О., Меліхова Т. О., Меліхов Є. В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків з постачальниками на основі сучасних інформаційних систем і технологій. *Ефективна економіка*. 2026. № 1 (подано до друку).

38. Гасіч А. Контроль із постачальниками та покупцями. URL: http://www.iag.com.ua/files//Stattya___Gasich_A.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

39. Гладких Т. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2007.480 с.

40. Грабова Н. М. Добровський В. Н. Бухгалтерський облік в виробничих і торгових підприємтвах : навч. посіб. / під ред. Н. В. Кужельного. Київ : А.С.К., 2001. 624 с.

41. Гуцаленко Л. В., Дерій В. А., Коцупатрий М. М. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 424 с.

42. Дікань Л. В., Синюгіна Н. В. Фінансово-господарський контроль : навч. посіб. Харків : вид. ХНЕУ, 2011. 336 с.

43. Дорош Н. І. Внутрішній контроль та аудит в управлінні ризиками на підприємстві. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна.* 2014. Вип. 44. С. 148-152.

44. Зеленко С. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги. *Економічні науки.* 2014. № 11(41). С. 65-71.

45. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 216 с.

46. Киян А. В., Ярмолюк О. Ф. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Молодий вчений.* 2015. № 9(24). С. 77-80.

47. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Каравела, 2004. 568 с.

48. Кулаковська Л. П. Основи аудиту : курс лекцій : навч. посіб. Житомир : ЖІТІ, 2000. 608 с.

49. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : навч. посіб. Київ, 2004. 476 с.

50. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Мусійченко О.Г. Аудит : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2024. 260 с.

51. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 280 с.

52. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

53. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.

54. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік ІІ : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

55. Маркус О. В., Романюк І. О. Напрями вдосконалення управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, інструменти контролю платоспроможності підприємств. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3024 (дата звернення: 10.10.2025).

56. Максімова В. Ф. Організація державного фінансового контролю : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2012. 276 с.

57. Меліхова Т. О., Феофанов Л. К., Присяжнюк Д. В. Удосконалення організації та методики внутрішнього та зовнішнього контролю розрахунків з постачальниками. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 32–39.

58. Наконечна Н. В. Контроль і ревізія : навч.посіб. Львів : Видавництво ТзОВ «ЛігаПрес», 2015. 178 с.

59. Нашкерська Г. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.

60. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. ; за ред. проф. М. Ф. Огійчука. Київ : Алерта, 2011. 1042 с.

61. Організація і методика проведення аудиту : навч.-практ. посіб. / В. В. Сопко, Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна. Київ : Професіонал, 2004. 624 с.

62. Підручник «Бухгалтерський фінансовий облік» / Ф. Ф. Бутинець та ін.; під заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. Житомир : ПП «Рута», 2009. 912 с.

63. Посібник з бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємствами України (За національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку) / С. Я. Зубілевич, І. Ю. Кравченко, О. О. Прокопенко, Д. Г. Школьніков, Н. С. Юревич. Київ, 2002. 472 с.

64. Присяжнюк Д. В., Меліхова Т. О., Феофанов Л. К. Удосконалення організації та методики внутрішнього та зовнішнього контролю розрахунків з постачальниками. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 32–39. DOI: 10.32702/2306-

6792.2021.20.32

65. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 628 с.

66. Романів Є. М., Приймак С. В. Контроль і ревізія діяльності суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Львів : Ліга Прес, 2016. 444 с.

67. Сафарова А. Методика аудиту поточних зобов'язань. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 1. С. 59-64.

68. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 631 с.

69. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2011. 976 с.

70. Усач Б. Ф. Контроль і ревізія : підручник. Київ : Знання, 2007. 263 с.

71. Фінансовий контроль, ревізія, аудит : рек. покажч. літ. / уклад. І. А. Фисенко ; за ред. О. Г. Пустова, Д. В. Ткаченко. Миколаїв : МНАУ, 2018. 72 с.

72. Фінансовий облік : навч. посіб. / за ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 510 с.

73. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с.

74. Хом'як Р. Л., Лемішовський В. І. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посіб. Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. 1220 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

1. Баланс на 31.12.2021 р.

Форма № 1-м

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби:	1010	178.6	169.9
- первісна вартість	1011	295.1	290.9
- знос	1012	(116.5)	(121)
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	**1095**	178.6	169.9
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3.3	2.9
- у тому числі готова продукція	1103	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	6.3	9.5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.3	0.9
- у тому числі податок на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.8	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0

Гроші та їх еквіваленти	1165	25.9	11.4
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	**1195**	42.6	24.7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	0	0
Баланс	**1300**	221.2	194.6

Пасив	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**На кінець звітного періоду**
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	456.6	456.6
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-276.9	-273.8
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	**1495**	179.7	182.8
II. Довгострокові забов"язання, цільове фінансування та забезпечення	**1595**	0	0
III. Поточні зобов’язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0	0
- товари, роботи, послуги	1615	0.9	1
розрахунками з бюджетом	1620	5.8	3.7
у тому числі з податку на прибуток	1621	1	3.7
- зі страхування	1625	2.5	0.7
- з оплати праці	1630	6.4	1.4
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0

Інші поточні зобов'язання	1690	25.9	5
Усього за розділом III	**1695**	41.5	11.8
IV. Зобов"язання, пов"язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	**1700**	0	0
Баланс	**1900**	221.2	194.6

Продовження додатка А

Звіт про фінансові результати за 2021 р.

Форма № 2-м

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	285.2	270.7
Інші операційні доходи	2120	(60.2)	(2.7)
Інші доходи	2240	19.7	0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	**2280**	365.1	273.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(171.5)	(160.4)
Інші операційні витрати	2180	(186.8)	(113.9)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(358.3)	(274.3)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	(6.8)	(-0.9)
Податок на прибуток	2300	(3.7)	(1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	3.1	-1.9

Продовження додатка А

1. Баланс на 31.12.2022 р.

Форма № 1-м

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби:	1010	169.9	158.3
- первісна вартість	1011	290.9	271.1
- знос	1012	(121)	(112.8)
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	**1095**	169.9	158.3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2.9	2.5
- у тому числі готова продукція	1103	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	9.5	5.3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.9	1.1
- у тому числі податок на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.8	35.2
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	11.4	10.1
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0

Інші оборотні активи	1190	0	2.1
Усього за розділом II	**1195**	24.7	56.3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	0	0
Баланс	**1300**	194.6	214.6

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	456.6	456.6
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-273.8	-265.5
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	**1495**	182.8	191.1
II. Довгострокові забов"язання, цільове фінансування та забезпечення	**1595**	0	0
III. Поточні зобов’язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0	0
- товари, роботи, послуги	1615	1	1
розрахунками з бюджетом	1620	3.7	1.9
у тому числі з податку на прибуток	1621	3.7	1.8
- зі страхування	1625	0.7	0
- з оплати праці	1630	1.4	0.1
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	5	20.5
Усього за розділом III	**1695**	11.8	23.5

IV. Зобов"язання, пов"язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	**1700**	0	0
Баланс	**1900**	194.6	214.6

Продовження додатка А

Звіт про фінансові результати за 2022 р.

Форма № 2-м

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	285.2
Інші операційні доходи	2120	(177.5)	(60.2)
Інші доходи	2240	0	19.7
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	**2280**	177.5	365.1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(171.5)
Інші операційні витрати	2180	(167.4)	(186.8)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(0)	(358.3)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	(10.1)	(6.8)
Податок на прибуток	2300	(1.8)	(3.7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	8.3	3.1

Продовження додатка А

1. Баланс на 31.12.2023 р.

Форма № 1-м

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби:	1010	158.3	152.2
- первісна вартість	1011	271.1	271.1
- знос	1012	(112.8)	(118.9)
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	**1095**	158.3	152.2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2.5	2.3
- у тому числі готова продукція	1103	0	0

Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	5.3	4.4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1.1	1.2
- у тому числі податок на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35.2	17.6
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	10.1	27.7
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	2.1	1.6
Усього за розділом II	**1195**	56.3	54.8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	0	0
Баланс	**1300**	214.6	207

Пасив	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**На кінець звітного періоду**
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	456.6	456
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-265.5	-265.3
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	**1495**	191.1	191.3
II. Довгострокові забов"язання, цільове фінансування та забезпечення	**1595**	0	0
III. Поточні зобов’язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0	0
- товари, роботи, послуги	1615	1	1
розрахунками з бюджетом	1620	1.9	1.8
у тому числі з податку на прибуток	1621	1.8	1.6
- зі страхування	1625	0	0.1
- з оплати праці	1630	0.1	0.4
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	20.5	12.4

Усього за розділом III	**1695**	23.5	15.7
IV. Зобов"язання, пов"язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	**1700**	0	0
Баланс	**1900**	214.6	207

Продовження додатка А

Звіт про фінансові результати за 2023 р.

Форма № 2-м

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	0
Інші операційні доходи	2120	(157.3)	(177.5)
Інші доходи	2240	5	0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	**2280**	162.3	177.5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(159.3)	(167.4)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(159.3)	(0)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	(3)	(10.1)
Податок на прибуток	2300	(1.6)	(1.8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1.4	8.3

Продовження додатка А

1. Баланс на 31.12.2024 р.

Форма № 1-м

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби:	1010	152.2	146
- первісна вартість	1011	271.1	271.1
- знос	1012	(118.9)	(125.1)
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	**1095**	152.2	146
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2.3	2.2
- у тому числі готова продукція	1103	0	0

Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	4.4	4.7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1.2	2
- у тому числі податок на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17.6	22
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	27.7	18.9
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	1.6	1.6
Усього за розділом II	**1195**	54.8	51.4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	0	0
Баланс	**1300**	207	197.4

Пасив	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**На кінець звітного періоду**
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	456	456
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-265.3	-276
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	**1495**	191.3	180.6
II. Довгострокові забов"язання, цільове фінансування та забезпечення	**1595**	0	0
III. Поточні зобов’язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0	0
- товари, роботи, послуги	1615	1	0.9
розрахунками з бюджетом	1620	1.8	1.8
у тому числі з податку на прибуток	1621	1.6	1.7
- зі страхування	1625	0.1	0.1
- з оплати праці	1630	0.4	0.6
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	12.4	13.4

Усього за розділом III	**1695**	15.7	16.8
IV. Зобов"язання, пов"язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	**1700**	0	0
Баланс	**1900**	207	197.4

Продовження додатка А

Звіт про фінансові результати за 2024 р.

Форма № 2-м

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	0
Інші операційні доходи	2120	(170.6)	(157.3)
Інші доходи	2240	0	5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	**2280**	170.6	162.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(167.1)	(159.3)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(167.1)	(159.3)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 - 2285)	2290	(3.5)	(3)
Податок на прибуток	2300	(1.7)	(1.6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1.8	1.4